Cümhuriyet Merkez bankası İngiliz lirası alıp satabilecektir

AKŞAM

150 çocuktan mürekkep bir koro heyeti teşkiline karar verildi

Sene 23 — No. 8002 — Fiatı her yerde 5 kuruş

CUMA 31 Kânunusani 1941

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Atina halkı son ihtiram vazifesini bugün yapıyor

General Metaksas'ın cenazesi muazzam merasimle kaldırılacak

Yeni Yunan Başvekili, Yunanistanın General Metaksas'ın çizdiği siyaseti takib edeceğini bildirdi

Atina 30 (A.A.) — (Reuter): B. Metaksasın nâşı dün öğleden sonra Atina katedralına getirilmiştir. Yunan askerî kuvvetlerinin bütün sınıflarına mensup subaylar gece ve gündüz cenazenin başında ihtiram nöbeti bekliyeceklerdir. Atina ahalisi katafalkın önünden geçerek Metaksasa son tâzim vazifesini yapacaktır.

Cenaze bugün merasimle kaldırılacak

Atina 30 (A.A.) — General Metaksasın millî cenaze merasiminin yarınki cuma günü yapılması muhtemeldir.

Gazetelerin bildirdiğine göre, general Metaksas ilk defa 17 kânunusani tarihinde toplanan Kabine toplantısında rahatsızlanmış ve boğazından muztarip olduğu anlaşılmıştır. İki gün sonra kendisine muvaffakiyetle neticelenen bir ameliyat yapılmıştır. Bilâhare boğazdan kapılan bir mikrop esasen barsaklarda mevcut müzmin ülsere tesir ederek dahilî bir kan boşanmasına sebebiyet vermiş ve üç defa kan nakledilmiştir. Son defa salı günü öğleden sonra da kan nakledlimiştir. Hastanın vaziyeti fenalaşmış, Başvekil koma haline girmiştir. Viyanaya bir Yunan tayyaresi gönderilerek mütehassıs profesör Ekkener getirtilmek istenmişse de profesör ancak generla Metaksasın ölümünden bir buçuk saat sonra Atinaya gelmiştir.

Başvekilin kara, deniz ve hava kuvvetlerine hitabı

Atina 30 (A.A.) — Başvekil Alexandre Krozis, deniz, kara ve hava kuvvetlerine hitaben aşağıdaki beyannameyi neşretmiştir:

«Kralın emrile hükûmeti ve ayni zamanda kara, deniz ve hava Nezaretlerini deruhte ediyorum. Düşüncem her şeyden evvel aramızdan kaybolmuş olan büyük millî şef, hava, kara ve deniz kuvvetleri islâhatçısı misilsiz asker general Metaksasa matuf bulunmaktadır.

(Devamı 7 nci sahifede)

B. Metaksas'ın İstanbulu son ziyaretinde motörde çekilen resmi

Derne dün sabah zaptedildi

Habeşistanda bulunan 200 bin İtalyan müşkül vaziyette

Kahire 30 (A.A.) — Derne'nin alındığı resmen bildirilmektedir.

Kahire 30 (A.A.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Libyada Dernenin zaptı bu sabah resmen bildirilmiştir.

Eritrede Agordat - Barentu bölgesinde, mesafe ve büyük mikyasta Kap motörlü nakliye bölüklerinin faaliyeti nticesinde iktiham olunan erazi güçlüklerine rağmen, kuvvetlerimizin tahaşşüdü güçlüksüz devam etmektedir.

Habeşistanda, Metemma'nın şarkında şiddetli keşif kolları faaliyeti devam etmektedir.

İtalyan Somalisinde, bütün bölgelerde, faaliyetleri hududun ötesinde devam eden ileri keşif kollarımıza müzaheret suretile ileri yollar üzerindeki çalışmalar devam eylemektedir.

Lonra 30 (A. A.) — Salâhiyettar İngiliz mahfileri, Habeşistana yerleştirilmiş olan 200,000 kadar İtalyan hakkında ciddî bir endişe izhar etmektedir. Filhakika vatanperver Habeşlilerin günden güne büyüyen orduları bu İtalyanlar için büyük bir tehlike teşkil etmektedir. Bunların birçoğunun Adis - Ababa gibi büyükçe şehirlerde bulunduğu öğrenilmiştir. Bunların er geç gıda maddeleri sıkıntısı ile karşılaşacakları muhakkaktır.

B. Roosevelte verilen yardım salâhiyetleri

Yardım projesi tadil edilerek Roosevelt'e yeni salâyiyetler verildi

Vaşington 30 (A.A.) — Mümessiller meclisinin hariciye encümeni demokrasilere yardım projesini tasvip etmeden evvel, proje mucibince yapılacak masrafların iki milyar dolara inhisar ettirilmesi hakkında verilen bir cümhuriyetçi tadil teklifini reddetmiştir.

Bazı tadilâtın kabulü ile yeni şeklini alan proje, B. Roosevelte şu salâhiyetleri vermektedir:

1 — B. Roosevelt, müdafaası Amerika Birleşik devletleri için hayatî olan hükûmetler hesabına lüzumlu telâkki olunan bütün müdafaa malzemesini inşa ettirebilir.

2 — Bu malzemeyi satabilir, devredebilir, kiralayabilir ve yahut ödünç verebilir.

3 — Bu müdafaa vasıtalarını tamir ve tecrübe edebilir.

4 — Alâkadar hükûmetlere, müdafaa hakkında haberler verebilir.

5 — Müdafaa vasıtalarının ihracına müsaade edebilir.

Vaşington 30 (A.A.) — Havas: Harbiye Nezareti mütehassısları,

(Devamı 2 nci sahifede)

Dikkatler:

Araba noksanı değil, teşkilât noksanı

Misallerden bir misal:

Dün gece saat yirmi üçe çeyrek kala Sirkeciye gelenler, tam 23 ü 20 geçeye kadar vesait beklemeğe mecbur kalmışlardır. Otomobil ve otobüs de yok. Ahali yığıldıkça yığılıyor. 35 dakika tramvay geçmemesi, araba noksanile değil ancak teşkilât noksanı ile izah olunabilir.

Beklenenler:

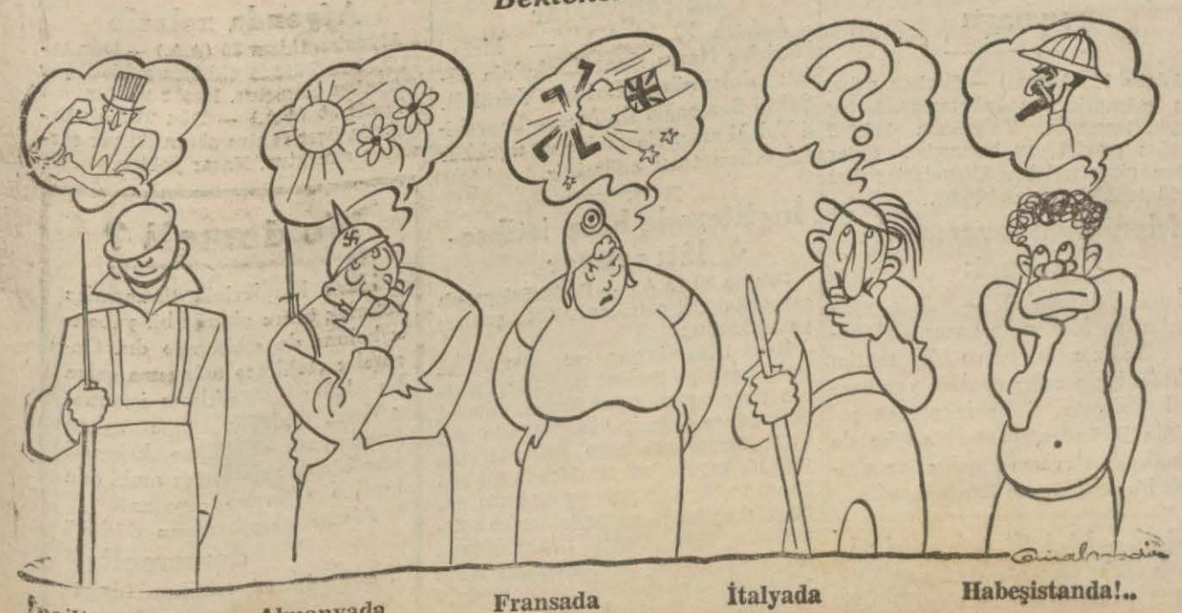

İngilterede — Almanyada — Fransada — İtalyada — Habeşistanda!..

B. Hitler

B. Hitler Amerikayı tehdit ediyor

İngiltereye malzeme götürecek gemilerin batırılacağını söyliyerek diyor ki:

«Eğer Amerika bize karşı siyasetinde ısrar edecek olursa o zaman kıtalar arasında harp olacaktır»

Berlin 30 — Bugün, Nasyonal Sosyalistliğin Almanyada kuruluşunun sekizinci yıldönümü idi. B. Hitler, bu münasebetle saat 17,45 de Spor palasta bir nutuk söylemiştir.

Evvelâ Propaganda Nazırı Göbels, Hitleri selâmlamış ve bütün Alman milletinin, Führere kayıtsız ve şartsız sadakat yemini ettiği 30 kânunusani 1933 gününü hatırlatmıştır. Doktor Göbels «Bu sekiz sene zarfında, Alman milletinin Führeri, milleti zaferden zafere götürmüştür.» demiştir.

Bundan sonra B. Hitler şiddetli alkışlar arasında kürsüye gelmiş ve bir buçuk saat süren uzun nutkunda Versay muahedesindenberi geçen hâdiselerin bir tarihçesini yapmış, Nasyonal Sosyalistliğin Almanyada başardığı işleri bir kere daha hatırlatmıştır.

Demokrasiye şiddetle hücum eden B. Hitler, Avrupanın karasına yalnız Almanyanın hâkim olduğunu ve

(Devamı 2 nci sahifede)

Eritrede mühim Ingiliz muvaffakıyetleri

İngilizler Agordat ve Barento'nun ilerisindeki mühim mevzileri zaptettiler

Londra 31 (A.A.) — (B.B.C.) Hartumdan gelen haberlere göre Eritrede ilerilemekte olan İngiliz kuvvetleri Agordat Barentonun ilerisindeki bütün mevzileri zaptetmişlerdir.

Barentoda İtalyanların mukabil taarruzu kendilerine ağır zayiat verdirilerek püskürtülmüştür.

Hartum 31 (A.A.) — Reuter ajansının imparator Haile Selâsienin umumî karargâhı nezdindeki hususî muhabiri yazıyor:

Haile Selâsiye bana şöyle demiştir:

«Milletler cemiyeti nezdindeki sabık murahhasım Taezaz şimdi yanımdadır. İtalya, memleketinize ilânı harp ettikten az zaman sonra Taezaz general Memebratoholl ismi altında mümessilim sıfatile beş ay Habeşistanda kalmıştır. Habeşistandan döndüğü zaman bana çok kıymetli raporlar getirmiştir. İtalyanlar Taezazı öldürdükleri iddiasında bulunmuşlarsa da kendisinin sağ ve sıhhati yerinde olduğunu bizzat görüyorsunuz.

Ras Kassa da yanımda bulunmaktadır. Ras Kassa eskiden ordumun başkumandanı idi. İyi techiz edilmiş olan ordum şimdi, yeniden muharebe etmek kudretindedir. Askerlerimin meşakkatlerine ve muvaffakıyetlerine iştirak etmek üzere buraya geldim. Nihai zafere kadar böyle yaşıyacağım.»

Hartum 31 (A.A.) — (B.B.C.) Öğrenildiğine göre İngilizler Gallabat mıntakasında düşmana ağır zaiyat verdirmişlerdir.

BU SABAHKi TELGRAFLAR

ingilizler Bingaziye yürüyorlar

Derne'deki İtalyan garnizonunun büyük kısmı garbe çekildi

Kahire 31 (A.A.) — (B.B.C.) Dernede alınan esirler henüz malûm değilse de İtalyan garnizonu 10,000 kişi tahmin edilmektedir. Garnizonun en büyük kısmı Dernenin garbine ricata muvaffak olmuştur.

Kahire 31 (A.A.) — (B.B.C.) Reuterin Derneyi zapteden İngiliz kuvvetleri nezdindeki hususî muhabiri bildiriyor. Derne, Tobruktan tam bir hafta sonra düşmüştür. Şehir, iki üç mevzii hareketten sonra zaptolunmuştur. Tobruk ve Bardiadakinin aksine olarak Dernenin zaptı esnasında fevkalâde hiç bir hâdise olmamıştır.

Dernede bol su vardır. İngiliz kuvvetlerinin Bingaziye doğru ilerleyişi devam ediyor. Maamafih Derne ile Bingazi arasındaki mıntakada düşmanın mukavemet gösterebileceği birçok noktalar vardır. İngilizler, ilerildikçe, arazi sarplaşıyor.

Kahire 31 (A.A.) (B.B.C.) Öğrenildiğine göre İtalyanların Dernede mukavemetleri, çölün diğer yerlerinden daha şiddetli olmuştur.

Vichy hükûmetine şiddetli hücumlar

Paris gazeteleri, kabinede değişiklik yapılmasını istiyorlar

Paris 31 (A.A.) — (B.B.C.) Alman tesir ve nüfuzu altında bulunan Paris gazeteleri Vichy hükûmetini şiddetle tenkid ederek Fransız kabinesinde değişiklikler yapılmasını israrla taleb ediyorlar. Gazeteler B. Lavali istihlâf etmekle itham ettikleri B. Flandine hücum ediyorlar.

İrak Hariciye ve Adliye Nazırları istifa ettiler

Bağdat 31 (A.A.) — (B.B.C,) Irak Hariciye ve Adliye nazırları istifa etmişlerdir.

Süveyş kanalı havzasına hava akını

Londra 31 (A.A.) (B.B.C.) Dün sabah Süveyş kanalı havzasına düşman tayyarelerinin bir akın yaptıkları Mısırda resmen ilân edilmiştir. Atılan bombalardan hiç bir zarar ve zayiat olmamıştır.

Italyanlar Tepedelenden Avlonyaya çekiliyorlar

Yunanlılar 7 si zabit 200 esir aldılar

Atina 31 (Radyo bu sabah dokuzda) — Cephede mevzii harekât olmuş düşmandan bazı mevziler zaptedilmiş, 7 si zabit olmak üzere 200 kadar esir alınmıştır.

Atina 31 (A.A.) — (B.B.C.) Akşam Yunan propaganda nezareti, Yunanlıların kazandıkları yeni muvaffakıyetin, kendilerini mühim bir İtalyan üssünün pek yakınına getirdiğini söylemiştir. Ergeriden gelen haberlere göre İtayanlar Tepedelenden Avlonyaya ricat ediyorlar.

Londra 31 (A.A.) — (B.B.C.) Yunanistandaki İngiliz hava kuvvetleri tarafından neşredilen tebliğe göre salı günü, Yunan toprağı dahilinde ikinci bir İtalyan tayyaresinin düşürülmüş olduğu tesbit edilmiştir.

Atina 31 (A.A.) — (B.B.C.) Klisura mıntakasında Yunanlıların harekâtı, İtalyanları müşkül bir vaziyete sokmuştur.

B. Roosevelt, Lord Halifaksa katî teminat verdi

Albay Knox, nazi idaresi altında yaşamaktansa ölmeği tercih ederim dedi

Vaşington 31 (A.A.) — (B.B.C.) Hariciye nezareti, Lord Halifaksın Annapolise muvasalatından sonra kendisile B. Roosevelt arasında vuku bulan mükâlemenin metnini neşretmiştir. Hariciye Nezareti B. Rooseveltin Lord Halifaksa Birleşik Amerikanın İngiltereye en geniş ölçüde yardım etmek hususundaki katî azmı hakkında teminat vermiş olduğunu ifşa etmiştir.

Şikago 31 (A.A.) — (B.B.C.) Bahriye Nazırı albay B. Knox dün akşam söylediği nutukta ezcümle demiştir ki:

— Nazi idaresi altında yaşamaktansa, onlara harp ilân etmeği ve ölmeği tercih ederim.

B. Knox Birleşik Amerikanın müdafaa programından bahsederken Amerikalıların vazifelerini süratle yapacaklarını söylemiş ve nihai zafere olan imanını teyid etmiştir.

Havadan korunma tecrübesi sona erdi

Hakemler bugün vilâyette toplanarak görülen noksanları izah edecek

Orfi idare komutanı teftiş ettiği bir sığınaktan çıkarken

Dün sabah saat 10 da şehrimizde yapılan hava tehlikesine karşı korunma tecrübesinden dün bahsetmiştik. İlk tayyare saat onu on iki geçe İstanbul ufuklarında görülmüş, tehlikeye saat 11,40 da nihayet verilmiştir.

Dün sabahki tehlike sırasında İstanbul ufuklarında uçan ilk tayyare, pilot B. Basrinin idaresinde idi. Tayyare, şehrin muhtelif semtlerine yangın, tahrib ve gaz bombaları atmıştır. Muhtelif sahalara atılan mefruz bombalar 26 tanedir.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

Alman tebliği

Almanyanın cenubu garbîsine bombalar atıldı

Berlin 30 (A.A.) — Resmî tebliğ: İngiliz adaları üzerinde muharebe keşif uçuşları yapan Alman hava kuvvetleri merkezî İngilterenin şark sahillerinde ve İngiltere nin cenubu şarkisinde endüstri tesisatına hücum etmişlerdir.

Kara kuvvetlerine mensup uzun menzilli toplar da İngilterenin cenubu şarkisinde bulunan askerî hedefleri bombardıman etmiştir.

29/30 kânunusani gecesi muharebe tayyarelerinden mürekkep müteaddit tayyare filoları Londra civarındaki askerî hedeflere infilâklı bombalarla yangın bombaları atmışlardır.

Ayni gece düşman hava kuvvetleri Almanyanın cenubu garbî sahil mıntakasında iki yere bombalar atmıştır. Bombalar münhasıran meskûn mahallere düşmüştür. Siviller arasında ölenler ve yaralananlar vardır. Maddî hasar azdır.

Dünkü tebliğde kaybolduğu bildirilen Alman muharebe tayyaresi üssüne dönmüştür.

İtalyan tebliği

İtayada bir mahal 30 (A.A.) — İtalyan umumî karargâhının 137 numaralı resmî tebliğ:

Yunan cephesinde fena havalar harekâta mâni olmuştur. Büyük devriye harekâtı esnasında esir ve silâh aldık.

Bingazide tayyarelerimizin faal iş birliği ile motörlü müfrezelerimiz devriye ve topçularımız kesif faaliyette bulunmuşlardır.

Şarkî Afrikada şimal cephesinde Avustralya müfrezeleri tardedilmiş, evvelce elde ettikleri bir mevki yeniden tarafımızdan işgal edilmiştir. Esir ve silâh iğtinam ettik.

Cenup cephesinde üç muhtelif mıntakada hücum ederek düşman kollarını geri püskürttük.

Hava kuvvetlerimiz, düşman mevzilerile kıtalarını ve makineli vasıtalarını şiddetle bombardıman etmiştir.

Düşman tayyareleri bazı hava üslerimize hücum etmişler ve hafif hasar ika etmişlerdir.

Bir düşman avcı tayyaresi düşürülmüştür.

Ingiliz filosu

Meçhul bir semte gitmek üzere Cebelüttarık limanında demirledi

Madrit 30 (A.A.) — (D.N.B.): Dün Cebelüttarık limanında bir İngiliz filosu demirlemiştir. Bu filo bir saffı harp gemisi, bir tayyare gemisi, 5 kruvazör, 10 torpido muhribinden ve kıtaat ve harp malzemesile dolu iki büyük nakliye vapurundan mürekkeptir. Filo meçhul bir semte gitmek üzere yakında Cebelüttarıktan ayrılacaktır.

Japon - Çin harbi

Japonya Çine yardımın kesilmesini istiyor

Tokyo 30 (A.A.) — (B.B.C.): Hariciye nazırı B. Matsuoka dün Japon meclisinde kısa bir nutuk söylemiştir. Bunda Amerika, İngiltere ve Sovyet Rusyanın Şang Kay Şek'e yardımı bırakmaları lüzumundan şiddetli bir surette bahsetmiştir.

Harbiye Nazırı general Tojo, Japonyanın cenuba doğru ilerledikçe şimali tahkim etmesi lâzım geldiğini söylemiştir.

Hırvatistanda vesikaya tâbi tutulacak maddeler

Londra 30 (A.A.) — Belgrad radyosunun verdiği bir habere göre, buğday, mısır, çavdar, arpa, ipek, şeker ve kahvenin Hırvatistanda vesikaya tâbi tutulacağı Zagrebde resmen bildirilmiştir.

Mısırdan İngiltereye İtalyan esiri getirilecek

Londra 30 (A.A.) — (B. B. C.): Dün Avam kamarasında Harbiye Nazırı, ziraî işlerde çalıştırılmak üzere İngiltereye bir miktar İtalyan esiri getirilmesi düşünüldüğünü söylemiştir.

2 Italyan taburu muhasarada

Arnavutlukta bütün İtalyan mukabil taarruzları tardedildi

Londra 30 (A.A.) — Atina radyosu, geçen gece neşerettiği Yunan Matbuat Nezareti tebliğinde iki İtalyan taburunun üslerile irtibatı kesildiğini bildirmiştir. Bu tebliğe göre İtalyanlar, son 24 saat zarfında nevmidane mukabil hücumlarına devam etmişlerse de bunların neticesi kendileri için bir felâket olmuştur.

Muharebe bilhassa cephenin mrkez mıntakasında şiddetli olmuş ve yeni İtalyan başkumandanı general Cavallero, burada fevkalâde teşebbüste bulunmuştur.

İki İtalyan taburunun üslerile irtibatı kesilmiştir. Pazartesi günkü mukabil taarruz esnasında Yunan topçusunun ateşile dağıtılan iki İtalyan müfrezesi şimdi bir orman içinde tecrid edilmiş bulunmaktadır. Yunanlılar, cephenin merkez ve cenup mıntakalarındaki hareketlerini ayırdıktan sonra büyük bir ileri hareketi kaydetmişlerdir.

İtalyanlar, intizamsız bir şekilde ricat etmişlerdir. General Cavalleronun başladığı taarruzdan beri bütün İtalyan gayretleri kendilirine insan ve malzemece pek pahalıya malolmuştur.

Atina 30 (A.A.) — (B.B.C.): Reuter ajansının muhabiri, Arnavutluktaki İtalyan başkumandanı general Cavallero'nun yeni takviye kuvvetleri bekliyerek taarruzu durdurduğunu bildirmektedir. Şimal cephesinde harp dolayısile harekât tatil edilmiştir.

İngiliz tebliği

Atina 30 (A.A.) — Yunanistandaki İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhı bildiriyor:

28 sonkânun günü, avcı teşekküllerimizden biri ile düşman bombardıman tayyareleri arasında vuku bulan çarpışmada düşürülen bir düşman tayyaresinden maada, bu müsademe esnasında fazla hasara uğrıyan bir ikinci düşman bombardıman tayyaresinin de Yunan erazisine düştüğü şimdi teyid edilmektdir.

B. Hitler Amerikayı tehdid ediyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

daima Almanyanın hâkim kalacağını kaydederek demokrasi her nerede ise onu mahvedeceğini şiddetle söylemiştir.

B. Hitler, Amerikanın yardımından istihfafla bahsederek İngiltereye harp malzemesi götürecek gemilerin batırılacağını söylemiş ve demiştir ki:

«Amerikaya karşı hiçbir husumetimiz, emelimiz, garezimiz yoktur. Bunu katî olarak bildiriyorum. Şayet Amerika bize karşı siyasetinde ısrar edecek olursa o zaman kıtalar arasında harp olacaktır. Katî söylüyorum. Amerika İngiltereye yardım edecek olursa bu yardımı nakledecek her gemisini torpilliyeceğiz.»

Balkanlara ümit bağlıyorlar. Halbuki İngiltere nerede görünürse biz derhal hücum edeceğiz. Bunu yapacak kadar kuvvetliyiz.

Başkalarını harbe sürüklemeyi ümit ediyorlar. Biz her ihtimali hesaba kattık ve tarttık. Sonunda mutlaka galebe edeceğiz.

Açlık yüzünden yıkılacağımızı ümit ediyorlar. Biz her şeyimizi teşkilâtlandırdık. Sulh zamanına mahsus bolluktan mahrum kalacağımızı iptidadan biliyorduk. Biz aç kalmayız. Bizden evvel kendileri aç kalacaklardır.

Ham madde yokluğuna ümit bağlıyorlar. Bizim her şeyimiz vardır. İngilizler bunun alâmetlerini fiilen görüyorlar.

Propagandalar ile Alman milletini dahilen inhilâle uğratacaklarını sanıyorlar. Bu pek aptalca bir şeydir. Almanların ve İtalyanların iç yüzünü bilseler böyle hayallere kapılmazlar.

İlkbaharda harp tekrar başlayınca göreceklerdir ki biz kışı uyku ile geçirmedik. Bu kuvvetle katî neticeyi şu veya bu surette elde edeceğiz.

941 senesinde Avrupanın büyük yeni nizamı tamamlanacak, imtiyazlar kırılacak, bazı milletlerin istibdadı nihayet bulacaktır. Bu sene içinde milletler arasında tam anlaşma kurulması için esaslar hazırlanacaktır. Dünyayı harbe sürükleyen Yahudiliğin rolü sona gelmiştir.

Allah bizi terketmesin! Bu sene için de duamız budur. Yaşasın Almanya! Ahdimiz son nefere kadar mücadele etmektir.»

Tütün satışları

İzmir 30 (A.A.) — Dün akşama kadar yapılan tütün satışları 29 milyon kilodur. Geçen sene ayni müddet zarfında bu miktarın ancak yarısı satılmıştı.

İngiliz Başvekili B. Churchill, refikası ve Polonya Başvekili general Sikorski ile birlikte İngilteredeki Polonyalı kıtaatı teftiş ediyor

Türk - Ingiliz malî anlaşması

İngiltere ve İngiliz lirasi grupuna dahil memleketlerle yapılan mübadelât dolayısile icra edilecek tediyeler hakkındaki kararname meriyete girdi

Ankara 30 (Telefonla) — 2 kânunuevvel 1940 tarihli Türk - İngiliz mali anlaşması hükümlerine tevfikan İngiltere ve İngiliz lirası grupuna dahil olan memleketlerle yapılan mübadelât dolayısile icra edilecek tediyeler hakkındaki kararname meriyete girmiştir.

Bu kararnameye göre, Cümhuriyet Merkez bankası tarafından alınıp satılması İcra Vekilleri heyetinin bir kararı ile tesbit edilmiş olan İngiliz lirasının 2 kânunuevvel 1940 tarihinde İngilizlerle imzalanan mali anlaşmaya tevfikan primlerini ödemeğe ve tahsil etmeğe Cümhuriyet Merkez bankası selâhiyetli olacak ve Cümhuriyet Merkez bankasının prim tatbikatından mütevellid kâr ve zararı hazineye ait olacaktır.

İngiliz lirası grupuna dahil olan memleketler hakkında 2/7005 sayılı kararnamenin dördüncü maddesi hükümleri tatbik olunmıyacaktır. Türkiye ile İngiltere ve İngiliz lirası grupuna dahil memleketler arasında yapılacak ithalât ve ihracat muamelelerinden mütevellid tediyatta her ihracat ve ithalât muamelesi ayrı ayrı karışılaştırılmaksızın, Cümhuriyet Merkez bankasının 2 kânunuevvel 1940 tarihinde imza edilen Türk - İngiliz mali anlaşması hükümlerile tesis edilen hususi hesaplarda mevcud nisbette döviz tahsil olunabilecektir.

Cümhuriyet Merkez bankasınca yapılacak tediyata malın ithaline ait gümrük makbuzu esas teşkil edecektir. Türk parası kıymetini koruma hakkındaki kararnamenin 3 üncü maddesi mucibince teşkil edilen heyetin İngiltere ve İngiliz lirası grupuna dahil olan memleketlerde akreditif açılmak suretile ithaline lüzum göreceği mallar için Cümhuriyet Merkez bankası malın ithalinden evvel tediyat yapabilecektir.

İngiltere ve İngiliz lirası grupuna dahil memleketlerle işbu kararın neşrine tekaddüm eden zamanlarda yapılmış olup tediyesi tekemmül etmemiş bulunan ithalât ve ihracat muameleleri işbu kararın neşrinden itibaren Türk parası kıymetini koruma hakkındaki kararnamenin üçüncü maddesi mucibince teşkil edilen heyetçe verilecek kararlara tevfikan Cümhuriyet Merkez bankasınca tasfiye olunacaktır.

Türk parası kıymetini koruma hakkındaki kararname ile İngiltere ve İngiliz lirası grupuna dahil memleketlerle yapılacak ithalât ve ihracat muamelelerine müteallik Takas Limited şirketine verilmiş olan salâhiyetler Cümhuriyet Merkez bankasınca istimal edilecektir.

Atina radyosunun neşriyatı

«Düşmana cephede cevap vereceğiz»

Atina 30 (A.A.) — Atina Radyo istasyonu, dün öğleden sonra aşağıdaki neşriyatta bulunmuştur :

Yunanlılar, düşman, Metaksasın ölümünden yalan neşriyatla istifadeye çalışmaktadır. Kendisine cephede cevap vereceğiz. Mağlûp düşman kendisini denize dökeceğimiz zamana kadar bütün millete hâkim olan ruhun Metaksasın ruhu olduğunu anlamamıştır.

Yunanlılar, Metaksasın ölümü, zaferi elde etmek için bizi daha fazla birleştirmekte ve kuvvetlendirmektedir. Onun misali ile tenevvür etmiş, onun imanile kuvvet bulmuşuzdur. Gözlerini dünyaya kapamazdan evvel, nazarları önünde tecessüm eden son sahne, cephedeki ordumuzun zaferi olmuştur. Son sözü de zafer sözüdür.

Yunanlılar, Metaksas, kısa bir hastalıktan sonra öldü. Yunanlıların bu ön saftaki birinci askeri, vazifesi esnasında düştü. Biz bütün Yunanlılar, büyük ölü önünde diz çökelim ve en büyük irade ve imanla düşmana karşı mücadeleye devam edelim.

Hava kurumuna yardım

Ankara 30 (A.A.) — Hava Kurumuna yapılmakta olan yardımlar etrafında bugün aldığımız haberlere göre, İstanbul dokumacılar esnafı Kuruma 2630 lira Sıvas merkez nahiyesine bağlı köyler halkı 1,654 lira, Gerzede bir kısım vatandaşlar Kuruma âza yazılmak suretile 546 lira teberrü eylemişlerdir.

Eskişehirde merkez köyleri 860, Kilis halkı da 3121 lira ile 2190 kurban derisi vermişlerdir. Kurban bedeli olarak Emet'ten 158, Lüleburgazdan 119, Milâstan da 74 lira verilmiştir.

Diğer taraftan Termede dâva vekili Nedim Katar bir altın saat ve kordonu, İskenderunda Ömer Türkmenli ile eşi de evlenme yüzüklerini Kuruma terkeylemişlerdir.

Italya ile ticaretimiz

Ticaret Vekâleti bir tebliğ neşretti

Ankara 30 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden bildirilmektedir:

1 — 2/12669 sayılı kararnamenin ikinci maddesinin tatbikine ait ikinci talimatnamenin birinci maddesinde yazılı memleketlere İtalya ilâve edilmiştir.

2 — 8 haziran 1940 tarihli ve 4530 sayılı Resmî Gazetede intişar eyliyen talimatnamenin muvakkat maddesi mucibince, İtalyadan gümrüklerimize gelmiş olup da bedelleri Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasındaki kliring hesabına yatırılmak suretile muamelesi başlamış olan işler, muamelelerin başladığı tarihte mer'i olan hükümler dahilinde intaç olunur.

Keyfiyet, İtalyadan getirilen malların memlekete ithali hususunda Vekâletimize müracaatta bulunan tacirlerimize cevap olmak üzere bildirilir.

Seyhan taştı

200.000 dönüm eraziyi su bastı

Adana 30 (Akşam) — Seyhan nehri son yağmurlardan kabarmıştı. Nehir bugün taşmıştır. Tahminen 200,000 dönüm eraziyi su basmıştır. Sular şehre girememiştir. Alâkadarlar her türlü tedbirleri almaktadır.

Menemen ovasını da su bastı

İzmir 30 (A.A.) — Son yağmurlardan Menemen kazası dahilinde Gediz nehri suları 25 santim yükselmiş ve sular ovalara yayılmağa başlamıştır. Sular Menemen şosesinin üstünden aşmakta ise de münakalât devam etmekte ve şimdilik bir tehlike görülmemektedir.

Adliye Vekili şehrimizde

Ankara 30 (Telefonla) — Adliye Vekili B. Fethi Okyar bu akşamki ekspresle İstanbula hareket etmiştir.

B. Willkie Londranın sığınaklarını gezdi

«Maneviyatı bozuk hiç kimse görmedim» diyor

Londra 30 (A.A.) — B. Wendell Wilkie, dün akşam Londralıların nasıl hareket ettiklerini görmek için bir tayyare tehlikesi esnasında bazı Londra sığınaklarını ziyaret ettiği vakit gözleri yaşaracak derecede müteheyyiç olmuştur.

Yer altında büyük bir derinlikte kâin sığınak içinde kendisine fevkalâde bir istikbal yapan kalabalık ortasında ayakta duran B. Wilkie, refakatindeki Reuter ajansı muhabirine şunları söylemiştir:

«Ben kendim de yılmaz bir adam olmakla beraber, bu gördüklerimden pek derin bir heyecan duydum ve gözlerim yaşardı. Londralıların nasıl hareket ettiklerini görmek hayrete şayan bir şeydir.»

Wendel Wilkie, diğer bir sığınakta şunları söylemiştir:

«Beni gördükleri için pek memnun görünüyorlar ve istiyecek hiçbir şeyleri olmadığı da anlaşılıyor. Milletiniz hakikaten hayrete değer. Mâneviyatı bozuk kimse görmedim.»

İngilterede 6 sınıf askere yazılıyor

Londra 30 (A.A.) — (B. B. C.): Dün neşredilen yeni bir emirname mucibince 18 ve 19 ile 37 - 40 yaşındakiler askerlik için kaydedileceklerdir.

Seyrüsefer müsaadesi alan motör, otomobiller

Ankara 30 (Telefonla)— Koordinasyon heyeti seyrüsefer müsaadesini haiz nakil vasıtaları meyanına şunları da almıştır: Sokoni Vakum Oyl kumpanyasının umumî servisi işlerinde kullanılan Mülk ve Servis motörlerile (A. H. 1645) ve (A. H. 681) plâka numaralı otomobiller.

B. Roosevelte verilen yardım salâhiyetleri

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

hükûmetin 50 bin tayyarelik bir stok teşkil etmek projesini fiilen terkettiğini kongrenin millî müdafaa encümeni azalarına bildirmişlerdir. Hükûmet 25 bin tayyarelik bir stokla ve ayda 2200 tayyare imal etmekle iktifa edecektir. 25 bin tayyarelik stok 1942 senesi başında tamamlanmış olacaktır.

Programın tadili için esbabı mucibe olarak çok büyük bir stok bulundurulduğu takdirde tayyarelerin modasının geçebileceği ileri sürülmüştür.

Tersanelerde grev yapılması yasak edildi

Vaşington 30 (A.A.) — Bahriye komisyonu reisi B. Vinson, dün mebusan meclisine bir kanun projesi tevdi etmiştir. Bu projeye göre bahrî inşaat tezgâhlarında amelenin grev yapması memnudur.

Kon Csaky'nin cenaze merasimi

Budapeşte 30 (A.A.) — Bu sabah müteveffa Hariciye Nazırı kont Csaky'nin cenazesi, büyük bir merasimle kaldırılmıştır.

Hariciye Vekilimizle Macar Başvekili arasında telgraflar

Ankara 30 (A.A.) — Macar Hariciye Nazırı Kont Csaky'nin vefatı dolayısile Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlu ile Macar Başvekili Teleki arasında tâziye ve teşekkür telgrafları teati edilmiştir.

İngilterede harp istihsalâtı artıyor

Londra 30 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesinin siyasî muhabiri şunları yazmaktadır:

Hava hücumlarına ve memleketi iptidai madde ile iaşe maddeleri getiren ticaret gemilerine karşı yapılan taarruzlara rağmen, İngilterenin son aylar zarfındaki harp istihsalâtında fazlalık kaydedilmiştir. Meselâ bir fırkanın teçhizatı birkaç ay zarfında değil, birkaç hafta zarfında temin edilmektdir 1940 senesi ilkkânununda istihsalât, geçen aylarınkinden daha yüksektir. Fakat sonkânun ayındaki istihsalâtın ilkkânun ayındakini de geçeceği tahmin dilemktedir.

Kısa mülâkatlar

İstanbulda nota ve musiki âleti satışı ne vaziyette?

Beyoğlunda İsveç sefareti karşısında küçük bir sokak vardır. Buradan geçerken bir nota mağazası görüp içeri girdim. Sahibi bay İlyas Yiğit'e (eski Ciğite) sordum:

— Mihanikî müzik ticaretinize zarar vermedi mi?

— Tabii verdi. Notalar şimdi nisbeten eksik satılıyor. Bazı müşteriler sinemalarda geçen havaları hâlâ alıyor. Meselâ Balalayka filmindeki «Balalayka» isimli parça çok tutulmuştur. Halk bunu hemen her gün sorup almaktadır. Fakat benim asıl ticaretim eskiden orkestra müziği üzerindeydi.

Sessiz filim zamanında bunlardan çok nota satardım. Belki de yalnız ben satardım. Bütün sinema orkestra şefleri notalarını benden alırlardı. Yüzlerce paket nota, sürülürdü Eser yetiştiremezdik. Mihanikî müzik bu tarzı altüst etti.

Nota konsomasyonu kalmadı. Şimdi de orkestra notası satışı bende başka mağazalardan fazladır. Bando orkestrası satışları gene az çok var. Salon klâsik orkestraları da keza mevcut. Meselâ Riyaseticümhur bandosu müşterilerim arasındadır.

— Münferit müşterileriniz Türkler mi ekalliyetler mi?

— İkisi de. Benim saz satışım da var. Bunlardan en fazla caz âletleri satılıyor. Saksofon, trampet, davul vesaire. Bilhassa akordeon.

Yürük Çelebi

Libyanın cenubunda

Hür Fransız kuvvetlerinin baskını nasıl yapıldı?

Londra 30 (A.A.) — Hür Fransız kuvvetleri umumî karargâhı şu tebliği neşretmiştir: İkincikânun ayı içinde, Çad gölü mıntakasında general de Larminat kumandasında bulunan kıtaata mensub müfrezeler Trablusgarbın Fizan mıntakasına girmişlerdir. Kıtalarımız Merzuk'a kadar ilerlemişler ve bu üssü tahrib etmişlerdir. Bundan başka Gatrum mevkii de zabtedilmiş ve düşmana insanca ve malzemece mühim zararlar ika edilmiştir. Bir çok İtalyan tayyareleri yerde yakılmıştır. Yarbay Dorand Çad mıntakasındaki kıtalarımızın Merzuk üzerine yaptıkları harekât esnasında maktul düşmüştür.

General de Gaulle, harekât kumandanı Dorand'a kurtuluş nişanının salib rütbesini tevcih etmiş ve ordu emriyevmisinde kendisini şu suretle ikretmiştir: «Enerjisi ve cesareti ile şöhret kazanmış bir yüksek subay olan yarbay Dorand, kıtalarının başında, düşman tarafından şiddetle müdafaa edilen bir mevkii zaptederken kahramanca ölmüştür.»

Cümhuriyet Merkez bankası İngiliz lirası alıp satabilecek

Ankara 30 (Telefonla) — Maliye Vekâletince teklif ve Vekiller Heyetince kabul olunan bir karar ile Türkiye Cümhuriyeti Merkez bankası, kâr ve zararı hazineye ait olmak üzere İngiliz lirası alıp satabilecektir.

Afyonda zelzele

Afyonkarahisar 30 (A.A.) — Dün saat 3,50 de burada oldukça şiddetli yer sarsıntısı olmuştur. Hasar yoktur.

İzmir 30 (A.A.) — Dün Torbalı kazasında üçer saniye süren iki yer sarsıntısı olmuştur. Hasar yoktur.

Ne demeli ?

Hava harplerinin türkçemize sokmak üzere olduğu bir yabancı kelime de «Alarme» dır. Gazeteler «tehlike» mânasına gelen bu kelimeyi «Alarm işareti», «Alarm düdüğü» diye aynen kullanıyor. «Tehlike» kelimesi bize birşey anlatmıyor muki onu bırakıp «Alarm» diyoruz?

Alarm işareti, alarm düdüğü

dememeli;

Tehlike işareti, tehlike düdüğü

demeli!

AKŞAMDAN AKŞAMA

Böyle bir vesika tarihe mal olmamalıdır

XX nci Asır Larousse'unda Türk ismi haslarına dair maddeler, diğer refiklerimizde de neşriyata sebebiyet verdi. Refik Halid, bunun bir skandal sayılacağını iddia etti; matbuat haysiyet divanının bu işe müdahalesini istedi. Fakat bu «divanın müdahalesi kabîl olamaz!» diye kendisine cevap verildi.

***

Fransızca, belli başlı dört beş büyük dilden biridir. Bunun en esaslı merciinde Türk edebiyatının son devresi nasıl anlatılıyor, bakınız:

1914 - 1918 harbi neticesinde bir müddet sekteye uğramakla beraber, edebiyatın ve lisanın türkleştirilmesine harpten sonra yine devam olundu. Garp romanları tercüme ve Türk telâkkilerine göre nakledildi. Edebiyat günden güne millîleşti. Mevzular millî tarihten ve eski vakanüvislerden, Türk efsanelerinden alındı. Millî şiirin orijinal şekilleri kullanıldı. Son devre kadar meçhul Özbek, Uygur, Türkmen hazineleri Osmanlı türkçesinin servetini dikkate şayan bir şekilde arttırdı. O zamandan itibaren sayısız derecede çok tarihçiler, romancılar, şairler zuhur etti: 14 cildlik «Türk tarihi»nde ilk defa olarak Arap ve Fars tâbirlerinden tasfiye edilmiş temiz bir lisanı kullanan Rıza Nurdur; Köprülü zade Fuad, Nüzhet ve Ferid, ki halk şiirleri mecmualarını toplamışlardır, Akbaba Mizah mecmuasının müessisi Yusuf Ziya, Halide Nusret, Faruk Nafiz, Halid, Fahri (Not: Bu isim arasındaki virgül metinde vardır), Halil Vedad vesaire; romancılar, Reşad Nuri, Peyami Safa, Selâmi İzzet, Fahri Celâl, Burhan Cahid. Çok sevilen piyeslerin müellifi olan Mahmud Yesariyi de unutmamalı. Yukarda zikredilen tarihçi Rıza Nur ilk defa olarak Fransız operalarını tercüme etmiş ve hece veznini kullanarak bazı Türk operetleri yazmıştır.

Neresinden tutmalı?

Kendisile bu bahsi şaka yollu konuşuyordum; Peyami Safa dedi ki:

— Zikredilenler arasında da kıymetli isimler var amma, dışarda bırakılanlar o kadar çok ki, öbürlerile birlikte bulunmağı tercih ederdim.

Diğer taraftan, meselâ Halil Vedad gibi çok değerli ve ağır başlı bir maarifçimiz bakın hele, teşaür tarzında nasıl hafifmeşrebane bir itham altında bırakılmış!!... Bereket versin, «ismim Avrupanın muhalledatına geçti, tekzip etmiyeyim!» diyerek maniler düzmeğe hayatını vakfetmedi de, maarifimiz, böyle kıymetli bir müfettişten mahrum kalmadı.

Hele Bay Rıza Nurun Fransızcadan tercüme ettiği operalar!... Değil mi: Her akşam zevkle seyrediriz, alkışlaya alkışlaya avuçlarımız patlar...

Bunlar, kimi kandırmak için yazılmış?... Meselâ beni: (Şu Vâ - Nû dünyanın en mükemmel piyanistidir!) diye ilân etseler, acaba iftihar duyabilir miyim?... Yoksa gülünç mü olurum?... Lâhavle!

Şu kadarı var ki, heyhat, bir gazeteye karalanan bu satırlar kaybolup gidecek; Fransızcanın yirminci asır ansiklopedisi müstakbel asırlara yadigâr kalacaktır.

Devrimizin tarihi, zamanımızın insanları tarafından, en klâsik eserlere böyle yazılırsa varın kıyas edin gerisini!... İnsanın ilimden buz gibi soğuyacağı geliyor.

İnönü Ansiklopedisi, birçok diğer faydalar temin edeceğinden başka, müstakbel asırlardaki müdekkikleri böyle yanılmalardan da kurtaracaktır. Ona kaç cihetten ihtiyacımız var!

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Kömür tozu dökülmiyecek

Bu tozun asfaltı bozduğu anlaşıldı

Şehre kar yağdığı zaman yokuş caddelerde halkın ve nakil vasıtalarının kaymaması için Belediye şehrin belli başlı caddelerine yanmış kömür parçaları dökmüştür. Ankara ve Babıâli caddelerile diğer taraftaki asfalt yolları yapan müteahhit, Belediyeye müracat ederek kömür tozu ve parçalarının asfaltı bozduğundan şikâyet etmiştir. Asfalt yolların henüz katî kabulü yapılmadığından, Belediye Fen heyeti de müteahhidin bu iddiasını tedkik etmiş ve doğru olduğunu bildirmiştir. Bu itibarla yeniden don olduğu zaman caddelere, hususile asfalt yollara kömür tozu ve parçaları dökülmiyecektir.

Belediye Temizlik müdürlüğü şehrin büyük caddelerini geceleri yıkamaktadır. Fakat geceleri yıkanan caddeler donduğundan tehlikeli olmaktadır. Bu itibarla dünden itibaren caddelerin gündüz yıkanmasına başlanmıştır.

Son yağan karın bakiyesi dün her tarafta kaldırılmıştır.

Şarap imali

İyi veya fena şarabı seçmek müşteriye bırakıldı

Şarap imal ve satış işleri serbes bir hale konduktan sonra imalâthanelerin miktarı çoğalmış, piyasada yeniden birkaç şarap firması görülmüştür. Şarap imalâthanelerindeki sıhhî kontrolları mahallî Sıhhiye müdürlükleri yapacak, İnhisarlar umum müdürlüğü, İnhisar şarabının imal ve satışlarile meşgul olacaktır.

Şarap imalinin serbes bırakılması ortaya bazı iddiaların atılmasına sebep olmuş, eşhasa ait imalâthanelerin bazılarında iyi terkipte şarap imal olunmadığı ileri sürülmüştür. Bu iddialara rağmen, İnhisarlar umum müdürlüğü şarap imalâtını tekrar kontrol altına alacak değildir.

Şarap ticareti serbestir. Halk, kalitesi hoşuna giden şarabı tercih etmekte serbes bırakılmış, iyi veya fena şarabın müşteri tarafından tefriki kararlaşmıştır. Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinin bu hususa ait yeni bir karar veya projesi mevcud değildir.

Bir çocuk koro heyeti teşkil edilecek

Maarif müdürlüğü, ilkmektep talebesi içinde musikiye istidatlı olan çocuklardan intihap edilmek üzere yüz elli kişilik bir Çocuk koro heyeti teşkiline karar vermiştir. Koro heyeti Cağaloğlunda İstanbul birinci ilkmektepte teşkil edilecektir.

★ Dün ithal edilen mallar arasında yünlü ve pamuklu mensucat, otomobil lâstiği, matbaa mürekkebi, sud kostik, anilin boya, radyo, telsiz aksamı, teneke lâvha, pamuk ipliği, esans, kireç kaymağı bulunmaktadır. Dünkü ihracat miktarı 150 bin liradır.

★ Şehrimizde tedkikler yapmakta olan Gümrük ve İnhisarlar Vekili B. Raif Karadeniz dün de İnhisarlar umum müdürlüğünde meşgul olmuştur.

Karagöz gecesi

Eminönü Halkevinden: 1/2/941 cumartesi akşamı saat (20,30) da bir Karagöz gecesi tertip edilmiştir. Bu toplantıda evimiz dil ve edebiyat şubesi reisi doçent Sabri Esad Siyavuşgil Karagöz hakkında bir müsahabe yapacak ve İrfan Açıkgöz tarafından Karagöz oynatılacaktır.

★ Orkestra konseri: 2/2/941 pazar akşamı saat 20 de Türkiye sağır, dilsiz ve körler tesanüd cemiyetinin 7 kişilik (körler orkestrası) ikinci konserini evimiz salonunda verecektir. Her iki toplantının giriş kartları büromuzdan verilmektedir.

Ercümend Kalmık Resim sergisi

Eminönü Halkevinden: 1/2/941 cumartesi günü saat 15,30 da evimizde ressam Ercümend Kalmıkın Fransada vücude getirdiği eserlerle bir (resim sergisi) açılacaktır. Bu sergi hergün saat 14 den 18 ze kadar herkese açıktır.

Şehir Tiyatrosu Temsilleri

EMİLİA GALOTTİ

Yazan: *Selâmi İzzet SEDES*

MÜELLİF

18 inci asır başlangıçlarında Almanya garp ve cenup komşularına nazaran edebiyat yolunda çok geri kalmış, ümanitesini yapamamış, rönesansı vaktinden evvel doğan çocuk gibi cılız kalmıştı. 17 nci asır boyunca İspanyol tiyatrosu ile Fransız romanını kopye eden Almanlar, 18 inci asırda kaybettiği zamanı telâfiye çalışmağa. klâsik Alman edebiyatını yaratmağa başladılar ve gene Fransaya, İngiltereye ve herkesten çok daha iyi anladıklarını iddia ettikleri kadîm Yunan ediplerine sarıldılar.

İlk Alman rasyonalizmasını doğuran gayret de Dekart, Spinoza ve bilhassa Lâypniç ile beslenmiş millî bir felsefenin yaratılmasıdır, fakat bu rasyonalizma cereyanı Almanyaya Bualo'nun «makul» edebiyat doktrinini benimsetti; Alman sahnesi ve sahne edebiyatı Bualo'nun prensiplerine uyarak tablattan örnek alıyor, aklı selim, zevki selim ve sadelikten ayrılmıyordu.

Bu hareketin başında Gottzed vardır ve bu hareket sözün tam mânasile fransızlaşma hareketidir. Gottzed'in Karolin Nöber ile Laypzigde kurduğu tiyatroda tam on sene bilhassa fransızcadan tercüme edilmiş eserler oynanmıştır.

Lessing kendini o zaman gösterdi. 1746 da ilâhiyat tahsil etmek üzere Layipzige gelmişti, on sekiz yaşında idi. Karolin ile tanıştı ve tiyatroya merak sardı; kulis aralarında tiyatro tekniğini öğrenirken bir yandan da fransızcadan eserler tercümeye başladı.

Lessingin bu yoldaki mesaisi uzun sürmedi, Fransız mektebini Alman sahnesi için faydasız telâkki etti, gözünü İngiltere tiyatrosuna çevirdi.

«1747 de İngiliz sahne edebiyatının tesirinde kalarak «Damon» komedyasını yazdı 1755te Lillo'nun 1731 de yazmış olduğu «Londra satıcısı»nı «Mis Sara Saimpson» adile adapte etti. 1763 de yazdığı en güzel eserlerinden biri olan Minna von Barnhelm'de de —eser millî bir Alman eseri olmakla beraber— İngiltere ile Didro'nun tesirleri vardır. Emilia Galotti derli toplu, harika denecek kadar soğuk, can sıkma ve belâgatın nümunesidir; devrinde ancak prenslik örf ve âdetlerinin hicviyesi beğenilmiştir.» (G. Bianki - Alman edebiyatı tarihi. Sahife: 48) Almanlar bu eseri Alman sahnesini eski trajedyalarla Fransız ve İngiliz trajedyalarından kurtarmış olan ilk eser sayarlar.

Lessingin asıl şöhreti 1764 den sonra başladı. Akerman'ın Hamburgta kurduğu millî tiyatronun dramatürglüğünü kabul etti ve bu tiyatroda oynanan piyeslerin tenkidine mahsus neşredilmekte olan Hamburgische Dramaturgie gazetesinde tenkid makaleleri yazmağa başladı. Didro'yu tercüme eden, Senek'in müdafii kesilen, Korneyi hırpalayan, katiyen taklide kalkışmadan Şekispiri göklere çıkaran Lessing, Fransız mukallidliğine karşı şiddetli bir mücadele açmıştır. «Laocoon» eseri ile de millî Alman estetikasının temellerini atmıştır.

Muhterem Seniha Bedri Göknil «Yücel» mecmuasının 67 nci sayısındaki Lessing makalesinde diyor ki: «Alman edebiyat tarihleri Lessingi Alman nesrinin Prométheus'ü addederler. Onun yazıları bugün bile Alman dilinin en mükemmel örneği olarak tanınmaktadır. 1781 de meşhur Wolfenbuttel kütüphanesi müdürü iken hayata veda eden Lessing'in ölümü münevver zümreyi derin bir teessüre garketti. Şair Gleim elemini şöyle ifade etti: «— Allah karanlık olsun! dedi ve Lessing öldü:»

ESER

Emilia Galotti'nin vakası 17 nci asırda İtalyada Gastalla prensliğinde geçer. Prensin iğfal ettiği bir genç kızı babası, elile öldürür.

Birinci perdede Gastalla prensi Hettor Gonzaga'nın eski sevgilisi kontes Orsina'dan yüz çevirip Emilia Galotti adında bir genç kıza âşık olduğunu anlıyoruz. Orsina prensin aşkile deliye dönmüştür. Emilia Galotti kont Appiani ile evlenmek üzeredir, prens, kararsız, iradesiz, ne yaptığını, ne yaacağını bilmeyen, güzel sanatları himaye edecek kadar hassas, fakat sevgilisini elden kaçıracağını anladığı zaman bir idam kararını seve seve imza edeceğini söyliyecek kadar katı yürekli bir insandır. Bu insanın bir tek akıl hocası vardır: Mabeyincisi Marinelli... Bu mel'un, hain, prense yardakçılık etmek hususunda her denaeti kabul eden korkunç bir entrikacıdır. Ona göre, Emiliayı elden kaçırmamak için bir çare vardır: Nikâhlanacağı kontu derhal bir vazife ile prenslik hududları dışına göndermek.

İkinci perde: Galotti ailesinin evindeyiz. Uşakları bir hayduttur ve eski ortaklarından başka bir haydudla konuşur: Nikâh merasimine ne zaman ve nasıl gidilecek? Maksad bunu öğrenmektir. Haydut bunu öğrenir. Bu perdede kızına düşkün, âciz bir ana, namusuna düşkün, şerefini herşeyden üstün gören, merd, babayiğit bir baba görürüz. Ana bir gün prens Emiliaya iltifat etti diye memnundur, fakat baba bunu duyunca endişeli bir hiddete kapılır ve çıkıp gider.

Emilia nefes nefese, korkudan titreyerek kiliseden gelir. Tam dua ederken kulağının dibinden ona biri ilânı aşketmiş ve onu takip etmiş: Bu prenstir. Bu sırada Appiani geliyor. Genç, asil, zarif bir kont. Prensten hiç birşey beklemeyen bir asilzade. Emilia nikâha gitmek üzere hazırlanmak üzere çekiliyor, Marinelli geliyor. Prensin arzusunu söylüyor. Appiani bunu kabul ediyor, fakat derhal hareket etmesi lâzım geldiği tebliğ edilince reddediyor, Marinelli ile şiddetli bir münakaşadan sonra prensin mabeyincisi gidiyor.

Üçüncü perdede prensin şatosundayız. Marinelli işi tertiplemiştir. Nikâha giderlerken arabaya haydudlar hücum edecek, Marinellinin adamları taarruza uğrayanları kurtarmak bahanesile Emiliayı yakalayıp şatoya getirecekler.

Bu oluyor, ancak kont Appiani katlediliyor. Şatoya evvelâ Emiliayı getiriyorlar, arkadan annesi de geliyor. Artık kızı yola getirip kandırmak prensin dirayetine kalmıştır.

Dördüncü perdede şatoda kontes Orsinayı görüyoruz. Prensin aşkile sahiden deli gibidir ve onun lâkaydisi ile gözleri dönmüştür. Kızı elde etmek için Appianiye suikasd yaptıklarını derhal sezmşitir. Bunu Marinelliye haykırıyor ve o sırada kızını ve karısını aramak üzere gelen Galottiye de söylüyor. Namusu her şeye müreccah tutan vakur ihtiyar azap ve ıztırap içindedir. Karısını kontesin arabasile gönderiyor ve prensle konuşmak istediğini söylüyor.

Beşinci perdede Galotti kızının nezaret altında bulundurulacağını ve anasile babasından tecrid edileceğini anlıyor ve kızile beş dakika başbaşa kalmak için rica ediyor.

Kızile yalnız kalıyor ve kızının —arzusu hilâfına— bu şatoya getirildiğini, prense ram olmak istemediğini anlıyor ve kendisine kontes Arsianın verdiği kamayı veriyor. Kız kendini öldürecektir; fakat baba kızın elini tutuyor. Peki amma prense ram olmak ölmekten daha mı iyidir?... Bunu ne kız kabul ediyor, ne de baba ve Galotti kızını öldürüyor.

TEMSİL

17 nci asırın İtalyan kostümleri ile oynanan bu 169 sene evvelki eser modern bir üslûpla oynandı. Filvaki 1747 deki Laypzig tiyatrosunda Bualo tarzı tatbik ediliyordu, tumturaklı belâgata, şatafatlı sorguçlara, göz kamaştırıcı ziynetlere veda edilmişti, fakat ne de olsa, İstanbul şehir tiyatrosu sahnesinde gördüğümüz zevki selim ve tabiîliği, bilhassa tabiî, sade konuşma tarzını, en coşkun, en kudurmuş, en acıklı hissiyatı makulün fevkine çıkarmamağı benimseyebilmiş olmalarına imkân yoktur.

Son zamanlara kadar bütün sahnelerde az çok opera üslûbu hâkimdi; el ve kol hareketleri mübalâğalandırılır, feryad gırtlağı yırtar, her his avazlı bir entonasyon ile meydana konurdu. 1772 de de Emilia Galotti'nin böyle oynanmış olduğu muhakkaktır.

(Devamı 7 nci sahifede)

Lüks eşya meselesi

Henüz bu hususta karar verilemedi

Dün toplanan Fiat mürakabe komisyonu, Mürakabe bürosunun tedkik ettiği mvzularla meşgul olmuştur. Lüks mağaza mevzuu dün de halledilememiş, Beyoğlundaki mağazalarda ihtikâr hâdiselerinin ne yolda takip edileceği anlaşılamamıştır.

Yüzde yüz kârla mal sattıkları tesbit edilen Beyoğlundaki bazı büyük mağazalar, ticarethanlerindeki her nevi maldan yüzde elli kâr edebilecklerini ileri sürmüşler, lüks ve modası pek çabuk geçen eşya sattıklarından yüzde yüz kârla da mal satabileceklerini iddia etmişlerdir. Bunlara göre lüks eşya, bir kısım halk tarafından satın alınır. Bunlara konan kârla meşgul olunmamak lâzım gelir. Fiat mürakabe komisyonu, ticarethanelerin iddialarile kanunî mevzuatı tedkik etmekte, bu arada Ticaret Vekâletinden malûmat istenmektedir.

Fiat mürakabe bürosunun emrinde çalıştırılan mürakipler, uzun müddet piyasa işlerile meşgul olmuş kimseler değildir. Bunlar kontrollar esnasında staj görecek, İstanbulda stajlarını ikmal eden mürakipler bilâhare diğer vilâyetlere yollanacaktır.

Köpek, kedi

Serseri hayvanların öldürülmesine devam ediliyor

Belediye Temizlik işleri müdürlüğü serseri köpek ve kedi öldürme işine devam ediyor. Yapılan bir istatistiğe göre, 1940 senesinde 13380 köpek, 3405 kedi öldürülmüştür. Bunlar ya zehirli ekmek yedirilmek, yahut Hayvanları himaye cemiyetine sevkedilmek suretile itlâf edilmişlerdir.

Bu rakamın 1550 si kânunuevvlde, 1400 ü nisan ayında öldürülen kedi ve köpeğe aittir.

Kış ayları köpeklerin şehre akın yaptıkları bir mevsimdir. Bu suretle kış aylarında serseri köpekler artmıştır. Bu ay içinde de fazla miktarda köpek öldürülmüştür.

Karilerimizin mektupları

Sinema sahiplerinden talebenin bir ricası

Talebeden müsaid zamanı ve parası olanlar bilhassa cumartesi veya pazar günleri sinemaya gitmek fırsatını buluyorlar. Fakat sinemalar bugünlerde talebe tenzilâtını kabul etmiyor. Tenzilâtı sair günler yapıyorlar. Halbuki talebenin diğer günler çalışma zamanıdır. Onun için sinemaya gitmemiz ekserya mahzurlu olabiliyor. Talebeye mahsus tenzilâtın cumartesi veya pazar günleri yapılması daha iyi olur kanaatindeyim. Bu hususta sinema sahiplerinin dikkatlerini celbeder, bize müsamahakâr davranmalarını dileriz. — **H. Ü.**

***

Müşteriye kirli peçete veren lokantalar

Bir kairimiz, birinci sınıf lokantalardan bazılarında müşteriye, daha evvel başka bir müşterinin kullandığı kirli peçetenin verildiğinden şikâyet ediyor ve bunun sıhhî mahzurları olduğunu sayarak böyle lâübali hareketlere nihayet verilmesi lâzım geldiğini işaret ederek diyor ki:

«Belediye, lokantalarda âni teftişler yaptırarak bu hareketleri önliyebilir. Nazarı dikkati celbetmenizi rica ederim. »— **C. B.**

Bir çırpıda

Ruhiyattan istifade!!

Renklerin insan ruhu üzerindeki tesirleri artık — hemen hemen riyazî bir katiyetle — tayin edilmiş. İşte bazı renkler insan üzerinde şu tesirleri yapıyormuş:

Koyu turuncu, eski hatıraları tazeliyor, tango kırmızısı, sarı, neşe veriyor. Çimen yeşili, sinirleri teskin ediyor, donuk mavi tenhalık, yalnızlık hissini uyandırıyor, al insanları hassas yapıyor donuk kehribar hayali zenginleştiriyor, koyu mavi, mor hüzün ve keder hislerini kabartıyor, donuk mor da uzaklık, mesafe hissi veriyormuş...

Şimdi insan ruhu üzerindeki renklerin bu tesirinden acaba cemiyet hayatında istifade edemez miyiz? Meselâ donuk mavi rengi ele alalım: Bu tenhalık ve yalnızlık hissini uyandırıyormuş değil mi? Bütün nakil vasıtalarının, bilhassa tramvayların ve otobüslerin içlerini bu renge boyamak çok faydalı birşey olur zannederim.

Zaten bugünkü harp şeraiti içinde, yeni nakil vasıtalarının getirilmesinin güçlüğü karşısında tramvayları, otobüsleri tenhalaştırmak için bundan da başka çare yoktur sanırım...

Artık en kalabalık tramvaylarda — içi donuk maviye boyandıktan sonra — etrafınıza bakıp bakıp kendinizi yapayalnız ve etrafınızı tepetenha hissediniz. Ne güzel şey değil mi?... Sonra bakınız al renk insanı hassas yaparmış, mor da ruhlarda hüzün ve keder uyandırırmış. İşte dram tiyatrosu için biçilmiş kaftan! Tiyatronun bir duvarını al, bir duvarını mora boyat... Bundan sonra perdeyi aç... Seyircileri hüngür hüngür ağlat...

Turuncu, tango kırmızısı, sarı renkler de bunların aksine insana neşe ve sürur verirmiş? Bu da tiyatronun komedi kısmı için aranılıp da bulunmayacak bir fırsat. Duvarları bu renklere boya, hattâ komedi sanatkârlarına turuncu, nago kırmızısı, sarı renklerle elbiseler giydir. Artık tiyatro kahkaha rekorunu kırar sanırım.

Donuk kehribar hayali zenginleştirirmiş. Tam muharrirlerin, romancıların odalarını boyatacakları bir renk.

Sonra çimen yeşili rengin sinirleri teskin ettirici hassasından da istifade etmeliyiz.

Meselâ yazın Köprü bifet gişelerinin önü pek kalabalık oluyor. Bakıyorsunuz, gişenin önündeki tahtanın ters tarafından girip, sizin sıranızı kapan bir adam... İşte buralarda bu gibi hâdiselere karş sinirleri bastırmak üzere gişeleri çimen yeşiline boyatmak hiç fena olmaz.

Hayatımızda ruhiyat denilen şeyin de bazı pratik cihetlerinden istifade etmemiz fena olmıyacak.

Hikmet Feridun Es

İran halıları

İranın Avrupaya olan uzaklığı ve ticarî anlaşmaların kifayetsizliği, İran halılarının doğrudan doğruya Avrupa şehirlerine sevkine mâni oluyor. İhraç emtiasına Türkiye menşe şehadetnamesi verebilmek için o malın yüzde elli birinin Türkiyede işlenmesi lâzımdır. Halı üzerindeki bu hususiyeti tesbit etmek maddeten imkânsızdır.

Son aylar zarfında İrandan memleketimize bir hayli miktarda halı getirilmiş, ihracat imkânsızlığı yüzünden, depolarda bulundurulanlarla yekün bir o kadar kabarmıştır.

İran halılarına Türkiye menşe şehadetnamesi verebilmek için bunların İstanbulda yıkatılması isteniyor. Tüccar, Türkiyede yıkatılan halıların gümrük resmi de indirildiği takdirde İran halılarını mühim miktarda Avrupaya göndermek kabil olacağı mütalâasındadır. Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti, tüccarın bu yoldaki taleplerini bir kere daha tedkike lüzum görmüştür.

Açık muhabere:

Tıp fakültesinden Mustafa Şenerden'e — Âcilen, Akşam ilân memuruna müracaatınız mercudur.

Bay Amcaya göre ...

— Lüks mağazaların ihtikârından bahsediliyor bay Amca...

... Gazetelerde okuduğumuza göre buralarda yüzde yüz elli kârla satış yapılıyormuş...

... Böyle bir tehlikeyi halka haber vermek kâfi değildir...

... Yerini öğretmeli ki herkes ona göre davransın, korunma tedbirleri alsın!..

... Meselâ ben bir mağazaya girmişim, lüks müdür, değil midir, ne bilirim?..

B. A. — Girerken bilmezsin amma alış - veriş edip çıkarken öğrenirsin bayım!..

General Metaksas dünyanın en çalışkan adamlarından biriydi

Yemekleri çok sade idi. En büyük zevki torunlarile gezmek, zevcesile bir parti tavla oynamak

Siyaset, askerlik ve idare sahasında, büyük bir devlet recülü unvanına hak kazanmış olan müteveffa Yunan Başvekili general Metaksas, hususî hayatında pek mütevazı, kelimenin tam manasile hakikî bir aile reisi idi.

O, iş başına geçtiği zamandanberi bütün hayatını, devlet ve memleket işlerine hasretmişti. Ağır vazifelerinden baş kaldırmağa fırsat bulduğu zamanlar, evine çekilir, orada dinlenirdi.

General Metaksasın çalışkanlığı darbımesel hükmüne girmişti. Gecenin geç vakitlerinde Yunan Hariciye Nezaretinin önünden geçenler, Nazıra mahsus odanın pencerelerinde daima ışık görürlerdi. Bu, hem Başvekâletin, hem Hariciye Nezaretinin ağır ve yorucu vazifelerini omuzlarına almış olan hükûmet şefinin gecenin o geç saatlerinde hâlâ makamında çalıştığını gösterirdi. Geceli, gündüzlü çalışmak general Metaksas için önüne geçilmez bir iptilâ şeklini almıştı.

Vücut yıpratan bu müfrit çalışma, general Metaksasın sabahları erken kalkmasına bir mani teşkil etmezdi. O gündelik hayatını şöyle tanzim etmişti:

General Metaksas torunlarından birisile

Sade bir hayat

Her sabah saat yedide yatağından kalkar, geceleri yatmadan evvel çıngıraklı saatini yediye çeyrek kalaya kurardı. Evvelâ ılık sonra soğuk su ile banyosunu yapar, sekizde giyinmiş bulunur, çıldırasıya sevdiği torunları ile biraz eğlendikten sonra sabah kahvesini, içine küçük bir peksimet batırarak içerdi. Generalin sabah kahvaltısı, bu derece sade idi. Sigarayı çoktan terk etmişti. Saat dokuzda muhtelif makamlara telefon ettikten sonra evinden dışarı çıkar, hava güzelse bahçede dolaşır ve ayakla bir saat süren bir gezinti yapardı.

General Metaksas, sabah gezintilerinde, bundan yirmi sene evvel Pireli bir dostunun kendisine hediye etmiş olduğu siyah bastonunu daima taşırdı. Yolda bir köylüye bir ameleye raslarsa onlarla görüşür, küçük çocuklara iltifat eder ve hattâ onlarla bir müddet yanyana yürürdü.

İş başında

Saat onda muhakkak makamında bulunurdu. Dahilden ve hariçten gelmiş olan mühim telgraflar, evrak bir dosya içinde kendisine takdim edilir, onları okuduktan sonra umumî karargâha gider, genel kurmay reisi, başkumandan, generallerle görüşür, kendilerine emirler verir, sonra Başvekâlet dairesine dönerek Hariciye Nezareti erkânını kabul ederdi.

Bu esnada İngiliz sefiri ve Yunanistandaki İngiliz kumandanları kendisini ziyaret ederler görüşürlerdi. Öğleye doğru, kral ve veliaht kendisini ziyaret ederler, gündelik mühim hâdiseler hakkında Başvekilin maruzatın dinlerlerdi. Kral ile veliaht Başvekâletten ayrıldıktan sonra general Metaksas, saat 14 e kadar tek başına çalışır, sonra Başvekâletten ayrılarak tekrar karargâhı umumiye uğrar ve icabı hale göre orada birkaç dakika yahut da saat 17 ve 18 e kadar kalırdı.

Öğle yemeği

General Metaksasın öğle yemeği, sabah kahvaltısı gibi pek sade idi. Et, yağlı etli balık ve yumurta yemezdi. Öğle yemeğinde sebze ve yemişleri tercih ederdi. Alkol, şarap hattâ bira bile içmezdi. Siyah kahveyi çok severdi. Öğle yemeği için Kifisciadaki evine gidemediği günler, yazıhanesinde simit ve peynir yerdi.

General Metaksas, öğle yemeğini evinde yediği zamanlar, yemekten sonra tekrar bahçesine iner, ağaçları ve çiçekleri gözden geçirirdi. Sonra tekrar eve girerek bir saat kadar uzanır ve istirahat ederdi. Bu öğle uykusu generali son derece dinlendirirdi. Saat dört buçukta evindeki kütüphanesine inerdi. İki büyük odayı istiap eden eski ve modern, siyasî, tarihî, edebî, içtimaî, malî ve iktısadî 3600 küsur büyük cildi ihtiva ediyor. Kitaplar, tahtadan raflar üzerine gayet muntazam bir surette dizilmiştir. Kütüphanede eski tarzda bir ocak vardır. Bu ocak süs içindir. Çünkü ev ve kütüphane kaloriferle ısıtılıyor. Yazı masasının arkasında babasının yağlı boya büyük bir resmi asılıdır.

General Metaksas sütlü ikindi kahvesini bu kütüphanede içer ve kahve ile küçük bir simit yerdi.

General Metaksas, evinde hiç kimseyi, hattâ Nazırları bile kabul etmezdi. Yalnız öğleden sonra dostlarından birile konuşmak çok hoşuna giderdi. Dudaklarından hiçbir zaman tebessüm eksilmezdi.

Akşam mesaîsi

Öğleden sonra saat 17,5 da evinden çıkar Başvekâlet dairesine gider geceleri saat 22 de ve ekser zamanlar gece yarısından sonra saat 2, 2,5 da evine dönerdi. Evine dönünce, yemek yemez, bir bardak süt içmekle iktifa eder ve gece yarısından evvel dönmüş ise zevcesi bayan Lela ile bir parti tavla oynardı. Zevcesi kocası eve dönmezden evvel katiyen yatmazdı. General yatağa girince, kolayca uyur, fakat bir iki saat uyuduktan sonra uyanır, düşünmeğe başlar, ekser zamanlar yatağından fırlayarak masasında oturur, devlet işlerile meşgul olurdu.

Gençlik teşkilâtı

General Mteaksasın, inkişafına, tavazzüv edip büyümesine ve kuvvetlenmesine en çok ehemmiyet verdiği şey, Yunan gençlik teşkilâtı idi. Çünkü bu teşkilâtı o, kurmuştu. General Metaksas, gençliği vatanî ve millî hisler ile yetiştirmek, komünizmin gizli tesir ve telkinlerinden korumak için yegâne çareyi millî gençlik teşkilâtını kurmakta görmüştü.

Erkek, kız istiyen her genç Yunanlının iştirak ettiği bu teşkilât, büyüye büyüye muazzam bir kuvvet halini almıştı. Teşkilâta mensup erkek ve kızlar, çok sıkı bir inzibat ve disipline tâbi tutulmakta, vatanî hisler ile yetiştirilmekte, felâket ve sulh zamanlarında vatandaşlarına ne suretle yardım edecekleri kendilerine öğretilmektedir.

Bu teşkilâta mensup kazmacı taburları da şehirlerde caddelerin inşa ve ağaçlandırılmasında, küçük bataklıkların kurutulmasında kullanılmaktadır. General Metaksastan azamî yardım ve himayeyi görmüş olan bu teşkilât azaları bugün yüz binlere baliğ olmaktadır.

Yunan - İtalyan harbinde bu millî gençlik teşkilâtının yaptığı hizmetler sayılamıyacak kadar çoktur. Cephede karlı dağlarda döğüşen Yunan askerleri için ev ev dolaşarak kışlık hediyeler toplayan, fakir asker ailelerine yardım eden, Noel ve yılbaşı yortuları için askerlere gönderilen hediyeleri paket paket yaparak vaktinde cepheye gönderen, Pire limanında muhacirin mahallesi İtalyan tayyareleri tarafından bombalandığı zaman yaralı vatandaşlarının imdadına koşarak bazı azaları düşman bomba ve mitralyöz kurşunları altında can veren gençlik teşkilâtı mensupları olmuştur.

Gençlik teşkilâtına mensup birçok gençler, hükûmet tarafından harp sahalarına gönderilmiş, onlara mühim vazifeler tevdi edilmiştir.

Ticaret Vekilimizin Afgan İktisad Vezirine ziyafeti

Ankara 30 (A.A.) — Birkaç günden beri şehrimizde bulunmakta olan Afgan İktisad Veziri Abdülmecid han şerefine evvelki gün Anadolu klübünde Ticaret Vekili Mümtaz Ökmen tarafından bir öğle yemeği ziyafeti verilmiştir.

Dün de Abdülmecid han, Ticaret Vekilimizin şerefine Afgan büyük elçiliğinde bir öğle ziyafeti vermiş ve bu ziyafette Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu ile Hariciye ve Ticaret Vekâletleri erkânı hazır bulunmuşlardır.

Macar millî Müdafaa Nazırının seyahati

Berlin 30 (A.A.) — (Columbia) Alman Hariciye Nazırı, Macar Millî Müdafaa Nazıriyle görüşmüştür.

MEVLÛD

Merhum Sait Paşa zevcesi Hatice İkbal Berker'in ruhu için Teşvikiye Camiinde 2 Şubat Pazar günü öğle namazını müteakip Mevlûd okunacağından arzu edenlerin teşrifleri rica olunur.

Tepebaşı dram kısmı
Gece saat 20,30 da
EMİLİAGALOTTİ

İstiklâl caddesi komedi kısmı gece
saat 20,30 da
KİRALIK ODALAR

Bütün şehir halkının konuştuğu
ve
ŞARK SİNEMASININ
oynadığı
ARABACININ KIZI DUNYAŞKA
HEİNRİCH GEORGE — HİLDE KRAHL
Süper filminin kazandığı fevkalâde muvaffakiyet ve her taraftan vukubulan talep üzerine bu film ÜÇÜNCÜ Hafta'da gösterilecektir.

Hava tehlikesinden korunma tecrübesi sona erdi

Bir yaralının ilk tedavisi yapılıyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Cezaya çarptırılanlar

Dünkü tecrübe esnasında Karagümrükte bir sokaktan geçen bir otobüs, verilen tehlike işaretine rağmen vilâyetin beyannamesindeki esaslara göre hareket etmediğinden gerek soför, gerek korunma yerine iltica etmeyen yolcular hakkında zabıt varakası tanzim edilmiştir.

Çapada bir mensucat fabrikası tehlike işareti üzerine işçilerini korunma yerine sevketmediği için müessese hakkında ceza zaptı kesilmiştir.

Örfî idare komutanı ve Valinin teftişleri

Örfî idare komutanı korgeneral Ali Rıza Artunkal dün saat 9,55 de Eminönüne gelmiş, hava tehlikesi işaretini müteakib tedkiklerine başlamış ve tehlikenin sonuna kadar şehrin muhtelif semtlerinde tedkik ve teftişlerile meşgul olmuştur.

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar da şehrin muhtelif semtlerini dolaşmış, tehlike üzerine ekiplerin faaliyetlerini yakından takib etmiştir. Emniyet müdürü B. Muzaffer Akalın da tecrübe sırasında emniyet teşkilâtına verilen vazifelerin ne suretle tatbik edildiğini tedkik eylemiştir.

Gece verilen tehlike işareti

Dün gece tam saat 20 de ikinci bir tehlike işareti verilmiştir. Bu tehlike de gündüz olduğu gibi canavar ve vapur düdüklerinin çalınmasile anlaşılmıştır. Tehlike saat 21,30 da bitmiştir. Dün gece — evvelce vilâyetin neşrettiği beyanname üzerine — şehrin ışıkları tamamile maskelenmiştir. Dün akşam Tophane ve Sirkeciye bombalar atılmıştır. Vapurlar yolcularını en yakın iskeleye çıkarmışlardır, tehlike işareti bittikten sonra vapurlar — tarife harici de olsa — seferlerine devam etmişlerdir.

Hakemler bugün toplanacak

Tecrübenin muhtelif safhalarını tedkik ve takib eden 45 hakem bugün hakem başkanı kurmay albay Cemil Ulusoyun iştirakile vilâyette toplanacaktır. Hakemler, tedkik ve müşahedelerine ait raporlarını verecekler ve tecrübe sırasında müşahede edilen noksanlar tesbit edilecektir. Salı günü de muhtelif ekiplerin şefleri vilâyete davet edilerek hakemlerin yaptıkları tenkidler kendilerine izah edilecek ve görülen noksanların tamamlanması bildirilecektir.

Halkın hava tehlikesi işareti verilir verilmez hiç bir telâşa kapılmadan sığınaklara çekilmesi memnuniyetle karşılanmıştır.

Örfî idare komutanı izahat alıyor

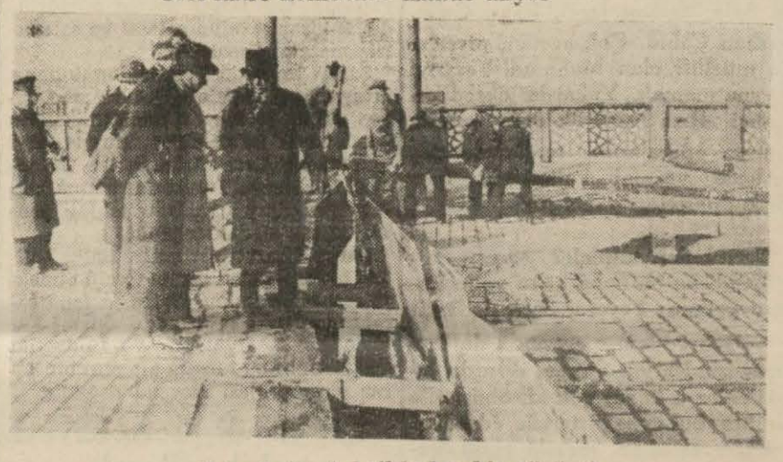

Köprünün tahribinden bir görünüş

Tehlike işareti verildiği zaman bir arabanın hali

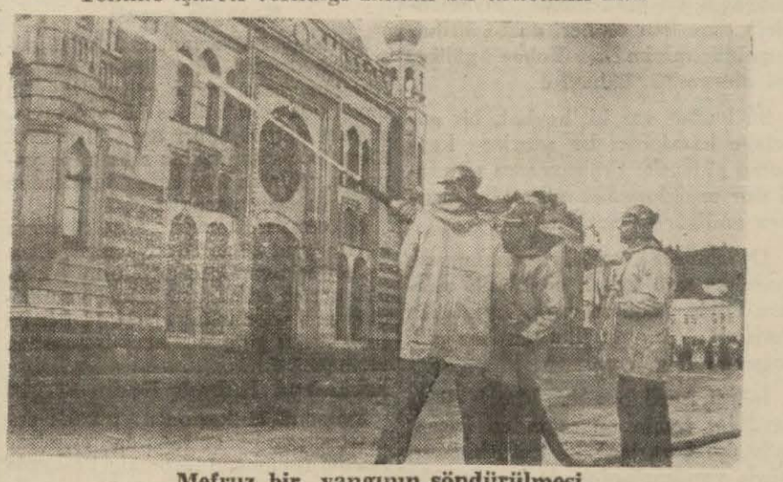

Mefruz bir yangının söndürülmesi

TAKSİM Sinemasında
TÜRKÇE SÖZLÜ — MÜZİKLİ — DANSLI FİLM
BİR TÜRKE GÖNÜL VERDİM
Halkımızın gördüğü büyük rağbet üzerine
BİR HAFTA DAHA GÖSTERİLECEKTİR
İlâveten:
Tayyare ile gelen AFRİKA HARBİNE AİD EN yeni Yakın Şark dünya haberleri — Türkçe: İngilizlerin Sidi - Barrani'yi işgalleri, İngiliz tayyarelerinin MASAVA'yı bombardımanları, KAPUÇO kalesinin sukutu, BARDİA'nın kara, deniz ve havadan çevrilerek bombardımanı ve işgali, LİBYADA alınan sayısız esirler ve ganaim.

SÖZÜN GELİŞİ

Yerinde bir teşekkür

Herşeyin pahalılaştığı, ayakkabıyı otuz liraya, elbiseyi yüz liraya, şapkayı yirmi liraya almak mecburiyetinde kaldığımız şu günlerde güneşinden, havasından, suyundan bizi hâlâ bedava istifade ettiren tabiata teşekkür etmek aklımızdan bile geçmiyor. Sırası çoktan gelmiş, hattâ geçmiş olan bu teşekkürü ne ise ki bir şair, genç şairlerin en sevimlisi Celâl Sılay, «Yücel» mecmuasının son nüshasında çıkan «İbadet» isimli bir şiirile yerine getirmiş bulunuyor. Kadirşinas şair, tabiatin nimetlerini sömürmekte ne derece obur ve nankör olduğumuzu acı acı ihtar eden bu şiirine, adem oğullarını yaşatmak için canlarını sebil etmiş mübarek hayvanlardan af taleb etmekle başlıyor:

«Hangi ormanlarda gıda bulup büyüdün, —Etinden nasıl iştah duyuyorum!— Senden yediğim hayvan, — Af talebinde bulunuyorum.»

Hayvanların karşısına çıkacak bir yüzden mahrum olduğumuzu pek güzel anlatan bu mısralardan sonra şair güneşe, kendisinden istifade imkânlarını rezalet derecesine çıkardığımız güneşe dönüyor:

«Işığını harcayanlardan biriyim. —Hayatını yudum yudum emiyorum.— Senden, söndürdüğüm güneş, —Özür diliyorum.»

ya hava! ya hava! Metelik sarfetmeden istediğimiz kadar hava aldığımız şu şehirde şair, havayı bitirecek derecede israf ettiğinden duyduğu mahcubiyet ve minnettarlığı, şüphesiz kendi şahsında hepimiz namına, şöyle ifade ediyor:

«Uykumda bile beni terketmiyorsun. —Gittikçe saflığını bozuyorum,— Senden, bitirdiğim hava, —Hicap duyuyorum.»

Sıra nihayet suya gelmiştir. Çeşmeyi açınca avuçlarımıza dökülen suyu içiyor, ayaklarımızı, bulaşıklarımızı yıkayıp kirletiyor, babamızın malı imiş gibi berbad edip bırakıyoruz. Şairin yüzü su önünde de kızarmaktadır:

«Hangi dağlar içinden birikip geliyorsun, —Çeşmende bol bol yıkanıyorum.— Senden, kirlettiğim su —Utanıyorum.—

Hakkın var şair! Şiirini, insanları utançlarından yerin dibine geçirmeğe kâfi buluyorum. Ve epey uzamış olan yazımı burada kesmek için, senden Celâl Sılay, müsaade rica ediyorum.

Şevket Rado

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR

Bisiklet garajları!

Fransada benzin yokluğundan bisiklet, otomobil gibi hemen bütün nakli vasıtalarının yerini tutmuştur. Hâlen Pariste binlerce halk bisiklet kullanmaktadır.

Bisikletin son derece yayılması üzerine yeni bir takım garib bisiklet garajları yapılmıştır. Bisikletini bırakmak isteyen, garajda bir delikten içeri taksiti olan madeni bir parayı attı mı önüne bir anahtar çıkıyor. Bisiklet sahibi, bu anahtarla bisikletini küçük garaja kilitleyerek, muhafaza ediyor. Böyle garajlar evvelâ Versay şehrinde yapılmıştır. Yakında Pariste de inşasına başlanacaktır.

Harp ve üniversite tahsili

Harp sebebile Alman üniversitelerinde ve yüksek mekteplerinde senelik tahsil müddeti iki sömestrden üç sömestre çıkarılmıştı. Bu suretle yaz tatili de okumakla geçiyor, tahsil müddeti kısalıyordu. Ayni zamanda asker olan üniversite talebeleri sömestr sonlarında karargâhlarından aldıkları mezuniyet üzerine askeri üniformalarile üniversitelerinde imtihan veriyorlardı.

Yaz tatilinin üçüncü sömestre inkılâbı Alman âlimleri ve profesörleri arasında ekseriya münakaşaları mucip oluyordu. Nihayet geçenlerde yüksek tahsil gene iki sömestre indirilmiştir. Bu suretle Alman âlimleri ve profesörleri, yaz tatilini. ilmi tedkiklerle geçirebileceklerdir.

Sığınaklarda çay

Londrada bombardıman münasebetile halk bazen gündüzleri çay zamanı sığınaklara iltica etmeğe mecbur oluyor. İngilizler ikindi çayına çok meraklıdırlar. Bunların sığınakta çaydan mahrum olmamaları için tertibat alınmıştır.

Ayni zamanda geceyi sığınaklarda geçirenler de istedikleri zaman çay içebileceklerdir. Her umumi sığınakta çay pişirmek için tertibat alınmıştır.

Hırkalı koyunlar

Bu sene Amerikada çok şiddetli soğuklar hüküm sürüyor. Soğuklar bilhassa yeni Orléans civarında çok şiddetlidir. Bu havalide çok koyun yetiştirildiğinden koyunların donmaması için hepsinin sırtına birer pamuklu hırka geçirilmiştir. ,

Bu hâdise birçoklarına garip gelmiştir. Halbuki Fransanın şimalinde buna yakın bir usul uzun senelerdenberi tatbik ediliyor. Burada kürk veren tavşan yetiştirilir. Bu tavşanlar çok naziktirler. Bunu için kışın soğuk almalarına meydan vermemek üzere çok soğuk havalarda sırtlarına birer yün hırka geçirilmektedir.

Tacikistanda bir havaî hâdise

Türkistandaki Cümhuriyetlredn Tacikistan'ın merkezi Düşenbe (şimdiki ismi Stalinâbad'dır) şehrinde emsalsiz bir hâdise görülmüştür. Birdenbire semade âteşin büyük bir küre şeklinde peyda olan haceri semavi etrafına dairevi alevler saçtıktan sonra uzun bir âteşin kuyruk bırakmıştır. Kuyruk on saniye bütün şehri gündüz gibi aydınlatmıştır.

Daha sonra uzaktan gelen gök gürültüsü gibi korkunç sesler işitilmiş ve bu defa gök yüzü mavi ile karışık sarı bir renk ile aydınlanmıştır. Şehrin ilim erbabı bu tabii hâdiseyi yakın bir alâka ile takip etmişlerdir. Fakat bir kısım halk bu hâdiseyi büyük bir felâketin işareti telâkki ederek dehşet içinde kalmıştır.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Shakespeare'in bir eseri:

"Bir yaz gecesi rüyası,,

Dünkü ansiklopedimizde Shakespeare'in «Bir yaz gecesi rüyası» isimli eserinden bahsolunuyordu.

İngilizcesi «Midsummer Night's Dream» olan bu piyes, meşhur müellifin ilk faaliyet devresinde 1593 le 1594 arasında yazılmıştır. Bu, şiir ve letafet içinde bir peri hikâyesidir. Sahne Atina civarında cereyan eder. Thésée dük'ü ile amazon Hippolyt evleniyorlar. Rüyayı andıran bir ormanda periler yaşıyor.

Gene bu devirde Hermia, Lysandre'ı sever ve bu erkek tarafından sevilir. Hélène Démétrius'u sever, ve onun tarafından sevilmez.

Periler âleminde de vaziyet pek o kadar parlak değildir: Onların kralı olan Oberon'la kraliçesi Titania ufak bir kavgaya tutuşmuşlardır.

Oberon, Hélène'i mesud etmek ve Titania'yı cezalandırmak için Puck isimli bir tâbiini, bir vazifeyle tavzif eder. Uyuyan âşıkların ve kraliçenin göz kapaklarına sihirli bir çiçeğin usaresini akıtacaktır. Onlar da uyanınca rasladıkları ilk adamı kendilerine âşık edecekler.

Oberon'un zannınca, Hélène, Démétrius'un göreceği ilk şahıs olacaktır. Fakat Puck yanılır. Lysandre Hélène'i sever. Hélène de Démétrius'u sevmekte devam eder. Titania Atinalı ve Battom isimli kaba bir dokumacıya gönlünü kaptırır. Bu adam büyülenip eşek kafalı olmuştur.

Nihayet her şey makul nizamını bulur: Titania kendine gelir. Oberon'a döner. Lysandre Hermina'ya ve Démétrius Hélène'e kalır. Bütün düğünler hep birlikte yapılır.

KUŞ BAKIŞI:

Ya biz ne yapalım?

Amerikanın Şikago şehrinde geçen hafta çok garib bir vaka olmuştur. Şikago radyosunda her gece şarkı söyleyen güzel sesile meşhur Elly Scott adında bir muganniye bir akşam saat sekizde stüdyodan çıktığı zaman birdenbire önüne dört kişi dikilmiş ve söz söylemesine meydan bırakmadan artisti kaldırım kenarında duran bir otomobile doğru sürükliyerek arabanın içine atmıştır. Otomobil derhal hareket etmiş ve yıldırım süratile ilerliyerek şehrin haricine çıkmıştır.

Elly Scott bir parça kendini toplayınca çırpınmağa, bağırmağa başlamış, fakat bu hareketler hiç bir netice vermemiştir. Nihayet otomobil güzel bir villânın önünde durmuştur. Dört genç, artisti indirerek villâya sokmuştur. Elly gangsterlerin eline düştüğünü, üzerindeki para ile elmasların alınacağını anlamıştı. Filhakika bir salona girince kendisini bir koltuğa bağlamışlar ve Elly artık mukadderata boyun eğmekten başka yapacak bir şey olmadığına hükmetmiştir.

Kendisine refakat eden dört kişi iptida bir dolap açarak içinden likör şişeleri çıkarmışlar ve bir kokteyl hazırlıyarak içmişlerdir. Bundan sonra ikisi sigaralarını tüttürmüş, diğer ikisi gramofonda bir kaç neşeli plâk çalmıştır.

Nihayet keyifleri tamam olunca artiste her akşam radyoda söylediği şarkıları tekrar etmesini emretmişlerdir. Artistin dört şarkısı vardı. Bunları radyoda sıra ile söylüyordu. Verilen emir üzerine bu şarkıları tekrar etmeğe başlamıştır. Dört meçhul adam, dört şarkı bittikten sonra bunları tekrarlamasını emretmiş ve artiste bunlardan her birini elli kere söyletmiştir. Artist artık bayılacak hale gelmiştir.

Nihayet dört meçhul adam şu sözleri söyliyerek artisti serbes bırakmışlardır:

— Nasıl, hep aynı şarkıları tekrar ederek başımızı şişirir misin? Bize nasıl işkence ettiğini anla veya başka şarkı söyle, yahud da bu işten vazgeç!

Bu hadise imzasız bir mektupla bir gazeteye bildirilmiştir. Bunun üzerine mesele alevlenmiş ve radyo programını değiştirmeğe mecbur olmuştur. Elly Scott şimdi yeni şarkılar öğrenerek radyoda söyliyecektir.

Bu garib vakayı bir gazetede okuduktan sonra kendi kendimize düşündük: Ya biz ne yapalım?... Biz ki hemen her gün, bazan aynı günde iki defa aynı şarkıları işitiyoruz. Bizim de canımız yok mu!...

İzmir vilâyetinin 941 bütçesi

İzmir (Akşam) — Vilâyetin 1941 senesi bütçesi hazırlanmış, vali Fuat Tuksalın reisliğinde toplanan vilâyet daimî encümeni tarafından tedkik edilmiştir. Yeni yıl bütçesinin 1940 yılı bütçesinin ayni olarak iki milyon lira varidat ve masraf üzerinden hazırlandığı öğrenilmiştir. Vilâyet umumî meclisi 9 şubattan itibaren toplantılarına ve bütçe tedkiklerine başlıyacaktır.

Vilâyet hususî muhasebe müdürlüğü varidatının tahsilinde, geçen seneye nazaran beş ayda yüz bin liralık bir fazlalık vardır. Yeni yıl bütçesinin bu tahsilât nisbetinde bir tezayüd gâstermesi de muhtemeldir.

Bir köylü eşeğile beraber akıntıya kapılarak öldü

İzmir (Akşam) — İzmire bağlı Değirmendere nahiyesinin Yeniköy halkından Ayaşlı Ömer oğlu Halil, dağdan odun yüklediği eşeğiyle köyüne dönerken yağmurlardan suyu fazlalaşan bir dereden geçtiği sırada suyun cereyanına kapılmış ve ertesi gün boğulmuş olarak bulunmuştur. Eşeği de boğulmuştur.

İngiltere ile Almanya harp masraflarını nasıl kapatıyorlar?

İki hükûmetin müracaat ettiği usuller biribirinden tamamen ayrıdır

Bir buçuk senedenberi devam eden Avrupa harbi, muharip devletlere milyarlara mal olmaktadır. Harp masrafları azalmak şöyle dursun günden güne artıyor. Acaba İngiltere ile Almanya bu milyarları nasıl temin ve tedarik ediyorlar. İsviçrede çıkan Gazette de Lousanne bu meseleyi tedkik eden bir makale neşretmiştir.

Devletler harp masraflarını üç suretle temin ederler: 1 — Dahilî istikraz akdetmek, 2 — Kâğıt para basarak inflation yapmak. 3 — Hariçten döviz tedarik etmek suretile. İngiltere 1914 umumî harp masraflarını temin etmek için hazine bonoları çıkarmakla iktifa etmiş, bunlar da altı buçuk milyar sterlini bulmuştu. İngiltere, 1939 senesinden itibaren ayni usule tekrar başvurmuş ve ilk harp senesinin sonunda devletin dahilî borcu 3,1 milyar sterline varmıştır. İngilterenin bu dahilî borcu, günde sekiz buçuk milyon sterlin sarfetmek suretile mütemadiyen kabarıyor. Fakat bu günkü harp, 1914 - 1918 umumî harbinden çok daha pahalıdır. Bir askerin modern silâhlarla techiz masrafı 100, bir tayyare pilotunun da yetiştirilme parası 1,000 streline mal oluyor.

Fazla olarak harp malzemesinin vapur ve şehirlerin uğradığı hasarat ve tahribat, azalmadığı gibi mütezayid bir nisbet ile artıyor da.. Bu sebebden dolayıdır ki İngiltere, dahilî istikrazlar akdinde ifrata varmamağa çalışıyor. Esasen İngilterenin bugün en ziyade muhtaç olduğu şey, iptidaî maddeler, vapurlar, toplar ve tayyarelerdir. Bunların en büyük kısmı da dominyonlardan ve Birleşik Amerikadan geliyor. Bunları tedarik etmek, dövize bağlıdır. Bu bakımdan İngiltere için harp masraflarının temin ve tedariki, haricî plâna intikal eden bir mesele şeklini alıyor.

İngiltere, acaba bu meseleyi nasıl halledecek? İngilterenin başvuracağı tedbirler, sırasile ihraç bankasında mevcut muazzam altın stoklarına başvurmak, elinde bulunan Amerika esham ve tahvilâtını satarak dolara tahvil etmek, müstakrizlerine deniz üsleri kiralamak ve ihracatını artırmaktır. Filhakika İngiltere, ihracatını artırmak için ecnebi memleketlere elinde bulunan piyasaların en büyük kısmını muhafaza etmekle beraber, yenilerini de bulmağa çalışıyor.

İngiltere, harp başladığındanberi lâtin Amerikaya ve dominyonlara ihracatını artırarak ve diğer mahreçler tedarik ederek Avrupa piyasalarındaki kayıplarını fazlasile telâfi etmiştir.

İngilterenin 1939 senesinin ilk on ayında ihracatı 361 milyon sterline baliğ olmuş iken bu sene ayni müddet zarfında 367 milyon ingiliz lirasını bulmuştur. Vakıa ithalât da artmış ve ayni müddetler zarfında 717 milyon sterlinden 954 milyon sterline varmıştır.

Eğer dominyonlar, anavatana geniş krediler açmasaydılar ve Amerika da kredi açmağa hazırlanmasaydı İngiltere müşkül bir vaziyete düşebilecekti. Fakat dominyonların geniş yardımları ve Amerikanın müstakbel muaveneti, bu müşkülâtı bertaraf ediyor.

Alman gazetelerinin daima unuttukları bir nokta var: Cenubî Afrika, Kanada ve Avustralya dominyonlarının tediye muvazeneleri daima aktiftir. İngiliz imparatorluğunun malî vaziyeti, dominyonlar anavatana krediler açtıkça ilk nazarda zannedildiği gibi hiç de müşkül değildir.

Unutulan diğer mühim bir nokta daha vardır: Kanada ile cenubî Afrika dominyonları senenin ilk yedi ayında bütün dünya altın istihsalâtının baliğ olduğu 24 milyon oncex altından (bir oncex 30,59 gramdır) yalnız kendi başlarına 11 milyonunu altın madenlerinden istihsal etmişlerdir. Bu altınlar, İngiliz imparatorluğunun hariçten yapacağı mübayata geniş bir ölçüde kifayet ediyor. Bu, İngiltere imparatorluğu için muntazam ve sağlam bir gelirdir. Mihver devletleri, böyle bir altın menbaına sahip olsaydılar, asla istihfaf etmiyeceklerdi.

İngilterenin muazzam harp masraflarını nasıl karşıladığını anlattıktan sonra, şimdi de Almanyaya geçelim: Almanya, harp masraflarını İngiltereden bambaşka bir şekilde kapatmağa uğraşıyor.

Almanyanın tediyat bilânçosunda küçük bir açık bile mümkün değildir. Bunun da sebebi basittir. Almanya, autarchie içinde yaşıyor, yani kendi yağile kavruluyor. Almanya, istese bile hariçte kendisine para verecek kapitalist bir devlet bulamadığı ve bulamıyacağı cihetle, harp masraflarını kapatmak meselesi kendisi için tamamen dahilî bir iştir. Almanya, dahilden para tedarikine 1937 senesinden itibaren başlamış ve bu usul gün geçtikçe daha ziyade tekemmül ettirilmiştir. Bu sul, evvel emirde vergileri büyük bir ölçüde artırmak suretile tatbik edilmektedir. Amelenin ücretlerinden alınan vergiler yüzde otuzu buluyor. Bu sebebden dolayıdır ki piyasada mütedavil para, 13 milyar marktan ibaret iken bu sene Almanyanın vergi ve gümrük varidatı 20 milyar mark tahmin edilmektedir. Bu suretle on iki ay zarfında mütedavil para iki defa devlet hazinesinden geçiyor.

Fakat yalnız vergiler, nazi rejiminin masraflarını kapatmağa kâfi gelmez. Bunun için halkın tasarruf paralarına başvurmak icab etmiş, 80 milyon nüfuslu bir milletin tasarruf paraları, hükûmete muhtaç bulunduğu malî imkânları vermiş ve kapalı bir daire içinde tedavül temin edilmiştir. Tehlike, bankalara paralarını yatıranlar, kütle halinde geri almağa kalkıştıkları zaman başgösterecektir.

Fakat bu menbalar, Almanyanın harp masraflarına yetmekten uzaktır. Almanya, hariçten yapacağı ithalâta muhtaç kalmak istemediği cihetle, ihtiyacı bulunan şeyleri, kendi kendine yetiştirmeğe ve istihsal etmeğe canla başla çalışıyor. Şimdi Almanya için mevzuubahis olan şey, muhtaç olduğu şeylerin maliyet fiati değil, kendi kendine istihsal etmesidir. Bu sebebden dolayı Alman amelesinin günde 12 - 14 saat alın teri döktüğü halde Amerikalı meslektaşından daha az kazanıyor. Çalışma zorile elde edilen bu malî muvazene, mütedavil paranın kıymetindeki istikrarı temin ediyor.

Markın kıymetindeki bu istikrar, Alman milleti yorulmadan ve bıkmadan fasılasız bir surette çalıştıkça, sürecektir. Maamafih Alman maliyecileri, harp masraflarını kapatma gayretlerinin, alınan en sıkı tedbirlerin bile önüne geçemediği bir nevi inflationa sebebiyet verdiğini inkâr etmiyorlar. Esasen şu rakamlar, bu hakikati, açık bir surette gösteriyor:

Harp başladığı zaman Alman düyunu umumiyesi 37,4 milyar mark iken, bir sene sonra 66,5 milyarı bulmuştur. Bu borç, her ay 2,4 milyar artmaktadır. 1934 senesinde 3,9 milyor marktan ibaret olan kâğıd para, tedrici suretet artarak 1936 sonunda 4,98 milyara, 1938 de 8,2 milyara, 1939 da 11,79 milyara ve 1940 senesinin 4 kânunuevvelinde 13,06 milyara yükselmiştir. Harp masraflarının kapatılması ister İngilterede olduğu gibi kısmen hariçten, ister Almanyada olduğu gibi milletten temin edilsin, muayyen bir doktorine müstenid değildir. İngiltere ile Almanyada harp masraflarının şu veya bu şekilde kapatılması, içinde bulundukları hususî şartlara uygun gelmesinden ileri geliyor.

Bu iki sistemden hangisinin daha iyi olduğunu söylemek hiç bir fayda vermez. Harbin uzun müddet sürmesi mağlûbu tam bir iflâsa sürükleyecek, galibi de malî bakımdan büyük sıkıntılı vaziyete sokacaktır.

Bir kız bir genci kçırmış !

Köylü kız da, çocuk da 16 yaşında!

İzmir (Akşam) — Cumaovası nahiyesinin Güner köyünde oturan Elif adında 16 yaşında bir kız, ayni köyde ötedenberi sevişdiği Mehmed Ali oğlu 16 yaşında İsmaili kaçırmış ve kendi evine götürmüştür. İsmailin babası tarafından vukubulan şikâyet üzerine mesele, adliyeye intikal etmiştir. Müddeiumumilik, bu garip vaka üzerinde tahkikat yapmaktadır. Bn. Elif, köyün güzel kızlarındandır. İsmail de yakışıklı bir delikanlıdır.

İzmirde elektrik fiati

İzmir (Akşam) — İkincikânundan itibaren altı aylık devre için elektrik kilovat tarifesi yeniden tesbit edilmiştir. İçtima eden kilovat tarife komisyonu, şirket müdürü bay Gormezano'nun da iştirakile kilovat fiatini 14,5 kuruştan tesbit etmiştir. Şirket müdürlüğü, hayat pahalılığına, mevadı iptidaiye fiatlerinin yüksekliğine rağmen tarifeye zam yapılmasını istememiştir.

Senelik su tarifesinin tesbiti için toplanan komisyonda şirket tarafından zam istenmiştir. Komisyon toplantılarına devam etmektedir.

Seyyar kız sanat okulu kursları

İzmir (Akşam) — Maarif Vekâleti, Kemalpaşa kazasının Alurca köyü ile Bergamanın Kınık nahiyesinde altı ay devam etmek üzere seyyar kız sanat okulu kursları açacaktır. Bu kurslarda ders verecek mualimler şehrimize gelmiştir.

AKŞAM SPOR

Bu haftaki maçların programı

İstanbul futbol ajanlığından: Fenerbahçe Stadı: Eaat 12 Fenerbahçe - Galatasaray (B.) hakem: Bülend Turanlı, saat 14 Beykoz - Süleymaniye: hakem: Feridun Kılıç, saat 16 Fenerbahçe - Topkapı hakem: Eşref Mutlu

Şeref stadı: Saat 10 Beşiktaş - Beyoğluspor (B.) Hakem: Selâmi Akal, saat 12 İst. Spor - Vefa hakem: Halit Ezgü, saat 14 Galatasray - Altıntuğ hakem: Hüsnü Savman, saat 16 Beşiktaş - Beyoğluspor hakem: Şazi Tezcan.

Karagümrük sahası: Saat 12 Ferköy - Ortaköy hakem: Muhtar Güredin, saat 14 Doğuspor - Eyüp hakem: Muzaffer Çizer, saat 16 İstiklâl - Demirspor hakem: Şekip Akduman.

Anadoluhisar sahası: Saat 10,30 Anadolu - Rumelihisar hakem: Adnan Akın, saat 12,30 Beylerbeyi - Alemdar hakem: Tarık Özerengin, saat 14,30 Hilâl - Anadoluhisar hakem: Samih Duransoy.

Voleybol maçları

Voleybol ajanlığından: 1 — İstanbul voleybol birinciliğine 1/2/941 cumartesi günü Galatasaray spor klübü salonunda devam olunacaktır. 2— Maçlar: II nci kategori 14,30 T.Y.Y. Fenerbahçe - 15,15 Vefa - F. Yılmaz.

I nci kategori 16 Beşiktaş - T.Y.Y., 16,45 G.S. - Fener A., 17,30 F.B. B. - G.S. B.

3 — Maçlara yukarıda gösterilen saatlerden 15 dakika geç gelen takım hükmen mağlûp addedilecektir.

4 — Saha komiseri, bütün maçlar için bay Turgut'tur.

Pentatlon müsabakaları

Ataetizm ajanlığından: 1 — Dahili pentatlon müsabakalarında yapılması lâzım gelen koşulara 2/Şubat/941 pazar günü saat 14 de Robert Kolejin kapalı salonunda devam edilecektir. müsabıkların tam saat 13,30 da kolejde hazır bulunmaları şarttır. 2 — Genel direktörlük koşusu 9 şubat 941 tarihinde Şişli sırtlarında 1 nci, 3 ncü katagoriler arasında yapılacaktır.

Kır koşusu

Beşiktaş Halkevinden: 1 — C. H. P. Genel sekreterliği tarafından tertip edilen mükâfatlı kır koşularından birincisi 2 şubat 941 pazar günü saat 14,30 da Evimizin kurağında yapılacaktır.

2 — 3 kilometrelik bu koşuya her teşekküldan 15 atlet iştirak edebilecektir.

3 — Atletlerin cumartesi akşamına kadar kayıtlarını yaptırmaları ve pazar günü de saat 14 te Halkevinde bulunmaları.

Cuma günü Eminönü Halkevi salonunda yapılacak maçlar

İstanbul mektepleri voleybol lig heyeti başkanlığından: Ticaret lisesi - Vefa lisesi saat 14,30 hamek: Turgut, Pertevniyal lisesi - Şişli Terakki L. saat 15 hakem Turgut.

31/1/941 cuma günü Beyoğlu Halkevi salonunda yapılacak maçlar:

Sanat okulu - İst. erkek L. saat 14,30 hakem B. Eskin, saha komiseri Z. Koplu, Galatasaray - Kabataş Lı. saat 15 hakem B. Eskin saha komiseri Z. Koplu.

İzmirde et fiatleri

İzmir (Akşam) — Son zamanda iç Anadolu vilâyetlerinden İzmire kasablık hayvan getirilmediğinden et fiatleri kilo başına 15 - 20 kuruş yükselmiştir. Koyun ve kuzu eti 70 kuruşa, dana eti 45 kuruşa satılmaktadır. Sebebi, İstanbulda et fiati daha yüksek olduğu için iç Anadoludaki kasaplık hayvanların tercihen İstanbula gönderilmesidir. Bergama ve Dikili kazalarında koyunlarda çiçek hastalığı çıktığı ve oralardan İzmire hayvan getirilmesine müsaade edilmediği için fiatler yükselmiştir. Belediye reisliği, bu mühim vaziyet karşısında İzmir halkının et ihtiyacını temin etmek üzere bazı teşebbüslere girişmiştir.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Gece yarısı bir davet...

Haşim telefonu kapattıktan sonra arkadaşlarına döndü:

— Garip bir şey... dedi, tam üç aydanberi hergün hemen hemen ayni satte kendisini tanımadığım bir kadın bana telefon ediyor. Dünyada ne işsiz güçsüz insanlar var. Biz işlerimiz için, lüzumlu yerlere telefon etmeğe güç vakit buluyoruz. Halbuki işte mesud bir insan ki her gün bana uzun uzun telefon etmek için pek âlâ zaman buluyor.

Arkadaşları bununla alâkadar oldular:

— Peki bu yüzünü tanımadığın kadınla telefonda neler konuşuyorsun?

— Hiç... Havaiyat... Herşeyden bahsediyoruz. Hattâ bana bir kaç kere de şarkı söyledi ...

Haşimin bu sözlerini dinleyen Rıfkı:

— Ben, dedi, böyle telefonla yüzünü görmediğim bir kadınla konuşmağa yeminliyim...

Arkadaşları ona sordular:

— Sebep?

— Bunun bir hikâyesi vardır. Anlatayım da dinleyiniz... Bundan tam 22 sene evveldi... O zaman şimdikine nazaran telefon yeni sayılırdı. Ben bekârdım. Şehirden biraz uzakça bir evde oturuyordum. Heves etmiş, bir de telefon almıştım. O zamanlar bu kara makineyi hemen hemen yalnız aşk meselelerimde kullanıyordum.

Maamafih hayatım hiç intizamsız değildi. Bekârlık zevklerimi hiç ihmal etmemekle beraber çok makul bir tarzda yaşıyordum. Hemen her gece evime geliyordum. Ayda ancak bir kaç akşam eve geç dönüyordum.

Bir gece oldukça erken evime döndüm. Biraz kitap okudum. Sonra da yatağıma girdim. Derin bir uykuya dalmışım. Gece yarısından kim bilir ne kadar sonra acı acı çalan bir telefon sesile uyandım. Yatağımdan fırladım. Gecenin bu vaktinde beni arayan kim olabilirdi?

Telefonu açtım. Ben uyku sersemliği içinde:

— Allo... Kiminle konuşuyorum?... diye sorarken kalınca bir kadın sesi:

— Siz Rıfkı bey değil misiniz?... diye sordu.

En uykulu zamanımda bir kadın sesi, ismimi çağırsa hemen kendime gelirim. Uykum kaçar. Telefondaki kadın sesine cevap verdim:

— Evet... Rıfkı benim!...

Bundan sonra aramızdaki konuşma şöylece devam etti:

— Siz Rıfkı beysiniz... Âlâ!... Fakat ben kimim? Biliniz bakayım...

— Vallahi efendim... Vakia sesiniz bana yabancı değil amma...

— Hele hele tahmin ediniz bakalım...

Bir kadın ismi söylesem belki o çıkmaz bir pot kırabildim. Bunun için:

— Affedersiniz, dedim, sesten hiç anlamam...

— Ben sizin çok alâkadar olduğunuz bir kadınım... İsmimi bulabilmeniz için size biraz yardım edeyim... Esmer bir kadınım!... Şöyle tanıdığınız esmerlere gözlerinizin önünde bir geçid resmi yaptırınız bakalım, tanıyabilecek misiniz...

Sustum:

— Maalesef, dedim, biraz kalın kafalıyımdır. Bulamadım. Bir parça daha izahat verseniz...

— İmtihanda dersini bilmiyen çocuklara yardım eder gibi birşey amma... Haydi biraz daha izahat vereyim. Dümdüz siyah saçlarım var...

— !!?!!?...

— Yine mi bilemediniz?... Doğrusu bu derece lâkaydiye hiç bir diyecek yok... Demek hâlâ ismimi bulup çıkaramadınız... Haydi bunu da söyliyeyim... İsmim «N» harfi ile başlıyor. Artık kim olduğumu anladınız sanırım...

— Maalesef, maalesef... Sakın bu işte bir yanlışlık olmasın efendim? Beni aradığınız muhakkak mı? Belki Rıfkı isminde başka birini arıyorsunuzdur...

— Hayır, hayır... Sizi arıyorum. Bu işte en küçük bir yanlışlık bile yok... Sizi çok iyi tanıyorum. Aradığım Rıfkı bey sizsiniz... Katiyen yanılmıyorum.

— Emirlerinizi öğrenebilir miyim efendim?

— Sizi gayet garip bir randevuya davet edersem gelir misiniz? Garip ve ümid edilmiyen işlerin kendilerine mahsus bir lezzeti vardır. Siz de bu kabil şeyleri seversiniz. Şimdi sizi Tepebaşında Gardenbarın önünde otomobille bekliyeceğim. Muhakkak geliniz, çok memnun olacaksınız. Gelmezseniz bir daha beni göremiyeceksiniz ve buna da zannederim ki çok üzüleceksiniz. Çabuk olunuz... Beni görünce tanıyacaksınız... Siz Gardenbarın önüne gelince ben içinde bulunacağım otomobilin camını vururum.

Böyle söyliyerek telefonu kapattı. Ne yapacağımı şaşırmıştım. Gitmeli miydim? Yoksa tekrar — henüz sıcaklığını muhafaza eden — yatağıma girerek rahat rahat uyumalı mı?... Neye karar vereceğimi bilmiyordum.

Tanıdığım kadınlar gözümün önüne geldi. Acaba bana telefon eden hangisi idi? Gitmezsem çok pişman olacağımı söylemişti. Kendi kendime: Haydi bir çılgınlık yapayım da gideyim... dedim.

Giyindim, evimden çıktım. Bir otomobil buldum. Doğru Tepebaşına... Barın önünde bir otomobil duruyordu. Ona doğru ilerlerken hafif bir heyecan içindeydim. Fakat barın önündeki otomobilin içi boştu. O civarda, kaldırımın üzerinde bir kaç kere gittim geldim. Beni bekliyen kimsenin olmadığı muhakkaktı.

O halde?... İçimden: «Haydi bir kere de bara gidip bakayım!...»

Bara girdim. Burada da öyle pek samimî bir surette tanıdığım bir kadın yoktu. Kendilerile âşinalığım olan bir kaç bar kadını selâm vererek yanımdan geçtiler.

Artık buraya kadar gelmişken bir müddet barda oturdum. Sabaha karşı eve döndüm...

Bir de ne göreyim?... Evdeki halılara kadar herşeyi hırsızlar kaldırmamışlar mı?

İşte 22 sene evvelki bu vakadan sonra bir daha yüzünü görmediğim kadınlarla telefonda konuşmamağa yemin ettim...

Hikmet Feridun Es

AKBABA

On sekiz yıldır, Türk mizahının en zarif ve zeki tebessümünü dağıtan (Akbaba)nın dün çıkan sayısını gördünüz mü?

Cemal Nadirin üstad fırçasından çıkan güzel bir kapak içinde çeşid çeşid yazılar, resimler... Bilhassa, Yusuf Ziyanın (Beşik) isimli yazısı içinde asırların hasretini sallayarak bize geçmiş günleri yaşatıyor.

Habeş kralı Haile Selâse ile mülâkat ise, okuyanları mutlaka kahkahalarla güldürecektir.

Akbabada, her hafta, Türk mizahının en güzel örneklerini bulacaksınız.

İzmir mektupları

İzmirin Kültürparkı güzelleşiyor

Hayvanat bahçesi genişletildi, bazı hayvanlar yavruladılar

Kültürparktan güzel bir görünüş

İzmir (Akşam) — Kültür parkta çok zengin bir nebatat bahçesi vücuda getirilmiştir. İki nebatat müteh assısı, bahçenin tanziminde çalıştırılmıştır. Burada en soğuk iklimlerden en sıcak iklime kadar yetişen her nevi nebatat bulunmaktadır.

Her kısım nebatatın yanında bulunan küçük levhalarda bunların türkçe ve lâtince isimleri yazılıdır. Ayni zaman hangi memleketlerde ve iklimde yetiştiği de işaretlidir. Bataklıklarda yetişen nebatlar için de bir yer ayrılmış ve bu neviler de yetiştirilmiştir. Nebatat bahçesi, yalnız talebe için değil, bütün halk için çok istifadeli bir eser haline getirilmiştir. İzmirdeki muhtelif mektepler talebesi, akın akın bahçeye gelerek nebatat tedkikleri yapmaktadır.

Belediye reisimizin ricası üzerine Bornova ziraat mücadele istasyonu müdürü B. Nihad İğriboz da nebatat bahçesinin hazırlıklarile meşgul olmuş, bahçenin tanzimi için çalışanlara direktifler vermiştir.

Hayvanat bahçesi

Hayvanat bahçesindeki maymunlar, bu sene de yavrulamışlardır. Yeni iki maymun daha getirilmiş ve bahçedeki maymun dairesi tevsi edilmiştir. Güzel havalı günlerde halk hayvanat bahçesinde istifadeli ve eğlenceli zaman geçirmektedir. Yılanlar şimdi uykudadır. Kurt, çakal, ayı, geyik, ceylân dairelerine de bazı ilâveler yapılmıştır. Tavşanlar, pek fazla üremiş ve bunlar için apartıman şeklinde küçük barakalar yuvalar yapılmıştır.

Kuş dairesinde küre şeklinde bir paviyon yaptırılmıştır. Bunun içinde uçuşan çeşitli kuşlar, teller arasından kolayca seyir ve tedkik edilmektedir. Kartalların, şahin ve atmacaların paviyonları, sunî kayalarla örülmüştür.

Kuşadası ve Söke ormanlarında bulunan ve avcıların «Kaplan» dedikleri, hayvan ilimle meşgul olanların da derilerindeki siyah beneklerden «Panter» olduğunu söyledikleri hayvanların yavrularından bir dişi ile bir erkeğin tutularak Kültür parktaki hayvanat bahçesine teslim edilmesi için İzmir belediyesi bazı teşebbüslere girişmiştir. Bu yavruları getirecek avcıya mühimce bir ikramiye verilecektir.

Turistik yollar

Vilâyet türistik yollarının inşasına devam etmektedir. Vali B. Fuad Tuksal, inşaatı sık sık tedkik etmektedir. Bostanlı - Karşıyaka yolu Karşıyaka iskelesinin önüne kadar tamamlanmıştır. Bu kısmın asfatlanmasına yakında başlanacaktır.

Asfaltlanma makineleri İstanbulda bulunduğundan bunların sahibi olan müessese ile temasa geçilmiştir. Karşıyaka - Bayraklı ve Bayraklı - Paralı köprü, Bornova - Şehitler türistik yol kısımlarının süratle inşası için de tedbirler alınmıştır. Paralı köprü - Bayraklı arasındaki kısım, daimî surette denizin hücumuna maruz buulnduğundan burada istinat duvarları inşa ettirilmiştir. Bu kısmın parke döşenmesi için de bir tasavvur vardır. Güzelyalı - İnciraltı kısmında inşaat yakında bitmiş olacaktır.

Ekmekler neden esmer?

İzmirdeki fırınlarda son zamanda çeşitli ekmek çıkmaktadır. Bazı ekmekler, beyaz ve iyi evsafta olduğu halde mühim bir kısmı fazla esmer, hattâ kumlu ve taşlıdır. Bu hususta müteaddit şikâyetler vuku bulunca mıntaka ticaret müdürlüğünde Vali B. Fuad Tuksalın reisliğinde bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıya Belediye Reisi Dr. Behçet Uz ile Şehir meclisinin bazı azası, Ticaret, Ziraat ve Toprak mahsulleri ofis müdürleri iştirak etmişlerdir.

Toprak ofisin elinde Anadolunun muhtelif yerlerinden satın alınmış çeşitli buğdaylar vardır. Orta Anadolu buğdayları çok güzeldir. Şark buğdayları evsaf itibarile az iyidir. Diğer yerlerde, meselâ cenup vilâyetlerimizde yetişen ve Toprak ofis tarafından alınan buğdaylar ise esmer renktedir. Bazı yerlerde müstahsillerin, mahsulü toplarken kum ve küçük taş parçalarını, buğday tanesi büyüklüğünde taşları mahsulden ayırmadıkları anlaşılmıştır. Bunların un halinde piyasaya arzında ve satışında un fabrikalarında temizlenmesi lâzım gelmektedir.

Bütün bunlara karşı alınacak tedbirlerle İzmirde halka daha iyi evsafta ekmek temini hususunda Ticaret Vekâleti nezdinde teşebbüste bulunulacaktır.

ORDULARI DURDURAN KADIN

Tefrika No. 25 Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

— Kıbrısa gitmiştir. Zaten bugünlerde gemisine birçok esir kadın doldurmuş... Ortağı (Akgözlü şövalye) ile paylaşmak için Kıbrısa gitmiş olsa gerek.

— Kıbrısa gitmemizi mi istiyorsun?

— Gönlüm böyle istiyor. Bir kere de öteki kaptanların fikrini sorsanız fena olmaz.

Çalı bey — Antalya sahiline döner dönmez, Edirneye birini göderip — Saldeyi donanma hizmetinde kullanmak üzere padişahtan istemeğe karar vermişti. Etrafta bir müddet dolaştıktan sonra Antalyaya döndü. Padişaha bir mektup yazıp, emin levendlerden birile ve Anadolu tarıkile Edirneye gönderdi. Ondan sonra tekrar sahilden açılarak Kıbrıs yolunu tuttu.

Donanma beyi, korsanları birer birer yakalamak istiyordu.

Acaba ilk hamlede (Çolak korsanı) ele geçirebilecek miydi?

★

Kıbrıstaki Venedik şövalyesi de ortalığı haraca kesmişti. O civarda ne kadar köy ve kasaba varsa hepsinden devlet vergisi alır gibi vergi alıyor. hiç kimseye göz açtırmıyordu.

Çalı beyi donanma hizmetinde kullanan bir Kıbrıslı kürekçiyi güverteye çağırdı:

— Sen nerelisin?

— Lefkoşalıyım.

— Kaç yaşındasın?

— Otuz beş...

— Adın ne?

— Hüseyin...

— Ne zaman denizciliğe başladın?

— On iki yaşında... Babam balıkçı idi. Ben de onunla beraber balığa çıkardım.

— Kıbrıstaki şövalyenin korsanlık yaptığından haberin var mı?

— O deniz kurdunu on senedir tanırım. İlk önce halka emniyet verdi: «Sizi adalıların taarruzundan koruyacağım!» dedi. İçimize girdi. Ve şimdi hepimizi sindirdi.

— Anan baban sağ mı?

— Evet. Babam Magosada. Anamı esir aldılar... Veneidğe götürdüler.

— Kim esir aldı?

— Çolak korsan...

Çalı bey, bu zeki bakışlı kürekciden bir hayli malûmat almıştı. Anasının Venediğe esir olarak götürüldüğünü duyunca müteessir oldu.

— Anandan bir haber aldın mı?

— Hayır. Gittikten sonra, onu ölmüş sayarak matemini tuttuk... Ve arkasından ağladık.

— Sen (Çolak korsan)ı tanır mısın?

— Çok iyi tanırım... O zaman Kıbrıs şövalyesi ile arası çok iyi idi. Sık sık sahillerimize gelir giderid. Bir müddet arası açılmış. Fakat...

Kürekçi önüne bakarak sustu.

Çalı bey:

— Çekinme, Hüseyin! dedi - bildiklerini söyle... Ben ikisinin de kafasını kırmağa ve adlarını bile unutturmağa çalışacağım.

Hüseyin ıslak gözlerini sildi:

— Çolak korsan, sizin Akdenize çıktığınzı işitince Kıbrısa geldi. Şövalye ile konuştu ve bir gece limanda şenlik yaptılar... Eğlendiler. Halk: «İki haydud birleşirse mahvoluruz.» diyordu Ertesi sabah Çolak korsan gemisile beraber uzaklaştı. Ben ondan sonra Antalyaya kaçtım ve donanmaya girdim.

— O halde Kıbrıs şövalyesinin, (Karoza)nın Edirneye gönderildiğinden haberi olmasa gerek.

— Şimdiye kadar duymamışsa bile bundan sonra duyar.

— İnanır mı dersin?

— Niçin inanmasın?.. O Türklerin ne kadar kuvvetli olduğunu bilir.

— Şu Kıbrıs şövalyesini nasıl yakalayabiliriz?

—Kıbrısta iki şövalye vardır, beyim! Birisi şehir hâkimidir. İhtiyardır, hiç bir şeye karışmaz. Öteki, korsanlık eden (Akgözlü şövalye) adalarda dolaşır. Büyük bir galisi ve maiyetinde üç yüzden fazla adamı vardır. Diyorlar ki, Akgözlü şövalyenin gemisini hiç bir kuvvet mağlûp edemezmiş!

— Herkes onu böyle tanıyor demek?

— Evet. Ondan herkes korkar ve denize çıktığı zaman karşısında hiç kimse prende atamaz.

— Bu korsan şövalye en çok hayatta ne sever acaba?

— Duyduğuma göre şövalyenin dünyada sevdiği üç şey varmış: Biri kadın, öteki şarap...

— Üçüncüsü?...

— Kan...

Çalı bey hayretini gizleyemedi:

— Ne diyorsun... Bir insan, kan sever mi hiç?

— Şövalyenin en çok sevdiği şeylerden biridir bu. O, kan görmediği gün uyku uyuyamazmış...

(Akgözlü şövalye) nin gemisinde

Şövalye o gece çok neşeliydi.

Kendi cellâdlarından birini çağırdı:

— Geminin zindanında kanı akıtılacak kimse var mı?

— Hayır, sinyor!

— Esirlerin ihtiyarlarını ambara atmıştık. Hepsi bitti mi onların?

— Dün gece sonuncusunu gebertmiştik. Artık kanı akıtılacak tavuk ve horozlardan başka birşey kalmadı, sinyor!

Geminin ambarında birçok tavuk vardı. Şövalye tavuk etini severdi.

— Pekâlâ, dedi, öyleyse bir horoz getir... Gözümün önünde kes. Gırtlağından akacak kanı göreyim.

Cellâd güverteden ayrıldı.

Canavar korsan kendi kendine söyleniyordu:

— Babam ölürken vasiyet etmiş: «Oğlum, esir kanı görmediği gün uyku uyumasın ve işleri ras gitmesin!» demiş. Ben de yedi senedir, her gün bir esir kurban kanı görmeden uyuyamam. Madem ki, bitmiş. Artık tekrar vurguna çıkmalıyız.

Şövalyenin cellâdı, güvertede yanan meşalelerin altında durdu... Elindeki horoz çırpınıyordu. Şövalye:

— Ne çırpınıyorsun? dedi - şimdi ebedi saadete ve ebedi hayata kavuşacaksın!

Elile işaret verdi:

— Kes...

Cellâd bıçağını yavaşça indirdi. Horozun başı bir adım ileriye fırladı ve gövdesi yerde lâstik top gibi sıçramağa başladı.

Şövalye, geminin güvertesine damlayan kan lekelerini görerek:

— Yarın hemen yola çıkalım, çocuklar! Bu birkaç damla kan beni tatmin edemedi.

Cellâd ciddi bir tavırla cevap verdi:

— Sahilde, çobanların koyunları var. İsterseniz bir tanesini alıp keselim. Bir koyun boğazından, insandan fazla kan akar.

— Hayır, hayır... Ben, esir kanı görmeğe alıştım. Onların, öleceği zaman bağırışları, yalvarışları ve ağlayışları hoşuma gidiyor. Ne horoz, ne de koyun ağlayıp yalvarmayınca bir işe yaramıyor, insana bir zevk vermiyor.

Cellâd bir kenara çekildi.

Akgözlü korsan kendi kendine:

— Bana gaddar, hain diyorlar. Fakat ben çok merhametli bir insanım, dedi, ölüme mahkûm bir takım mahlûkları ıztıraptan, işkenceden, yoksulluktan kurtarıyorum. Onları kolayca ve zahmetsizce ebedi hayata kavuşturuyorum. Bunların aileleri bana müteşekkir ve minnttar kalmalıdır. Zira, onları ben öldürmiyecek olursam; her biri bir gemide kürek çekerek ve emsali gibi inliyecek, sonsuz bir azap ve işkence içinde öleceklerdir. Ben onların işe yarayanlarını ayırıp küreklerde kullanıyorum. İşe yaramıyanlarını da birer birer öbür dünyaya gönderiyorum. Geçen gün bunlardan bir Finikeli Arap kadını, cellâdın önünde ne kadar yalvardı. Söylediği sözler hâlâ kulağımda çınlıyor: «Benim bir kızım var... İki adam boyundan fazla uzun ve on adamdan daha kuvvetlidir. Aslanları, kaplanları, deniz aygırlarını yıldırır... Karşısına şimdiye kadar hiç bir erkek çıkamadı. Bu kızımı maiyetinizde kullanırsanız, sırtınız yere gelmez. Ondan bütün deniz kartalları yılar. Onun başı için beni öldürmeyiniz! Öyle bir dişi kaplanın anasını başka milletler baş üstünde tutardı. Siz, hiç olmazsa bana hayatımı bağışlayın!»

(Arkası var)

Tefrika No. 59

Kadının Zaferi

Müellifi: P. de Coulevain Tercüme eden: (Vâ - Nû)

XXVII

Matmazel Carroll'la kont Saint Anna'nın belediyedeki nikâhları 10 temmuzda kıyıldı.

İtalyan konsolosluğundan çıkınca, Lelo genç kızı annesile ve bay ve bayan Ronald'la birlikte arabaya bindirdi. Elini öptü. Ve İtalyan âdeti üzere, ünvanile hitap etti:

— Güle güle kontes.

Sesi heyecanlıydı.

Dora, zevk ve hayretten kızardı. Komik bir hayretle:

— Aman, bunu söyliyerek evlendiğimi mi bana ihtar etmiş oluyorsunuz?

— Tabiî... Ve şayed isteseydim şimdi sizi alır, Grand' Hôtel'e kendi daireme götürürdüm... Kanun bu müsaadeyi bana veriyor.

— Evlendim mi?... Aman Yarabbi... Fakat ben, bize söylenenleri dinlemedimdi bile... Size ne vaidde bulundum?

— Tam inkiyad... körükörüne itaat!

— Korkunç bir şey...

— Korkmayın... Sizin için inkiyad ve itaatı ağır bir yük haline getirmiyeceğim ...Bilâkis tatlı olmalarına gayret edeceğim... - diye kont, gururla başını kaldırdı.

Araba harekete geliyordu.

Lelo'nun gözleri Hélène'inkilerle karşılaştı. Bu, soluk ve mütakallis bir yüzdü. Meydan okuyan bir bakışla kendine bakıyordu. Nazarları iki meç gibi biribirlerile çatıştı. Sonra, genç erkeğin dudaklarında Sant' Anna ailesinden mevrüs hain bir intikam tebessümü belirdi. Pek büyük bir İtalyan ressamı bunu tablosunda tesbit etmişti.

Dinî nikâh ertesi gün papanın vekili nezdinde kıyıldı. Marki ve markiz D' Anguilhon ve diğer dostlar buna iştirak ettiler. Küçük kilise çiçeklerle süslenmişti. Merasim hususî bir şekilde cereyan etti.

Dora pek şık giyinmişti. Yüzünde bu derece ciddî, bu derece ulvî bir ifade asla hasıl olmamıştı. Nikâhtan sonra Continental otelinde öğle yemeği yediler. Sofradayken kendilerine papadan bir tebrik telgrafı geldi. Şüphesiz bu cemileyi onlara kardinal Salvoni yapmıştı.

Hélène, hayatın mühim günlerinde insana daima vaki olduğu gibi, kendini rüyada sandı. Gûya bu etrafında cereyan eden hâdisler hakikat değildi. Yemekten sonraki misafir kabul ediş merasiminde, akraba rolünü parlak bir eşkilde oynadı. Şununla bununla neşeli neşeli konuştu. Yanaklarında biraz fazla kırmızılık vardı. Sesi zaman zaman tabiiliğini kaybediyordu. Tebessümü asabîydi. Lâkin bütün bunları farkeden ylanız «Prens» oldu.

Hélène birdenbire:

— Aşkın tabiatteki büyük seyyalelerden biri olduğuna inanıyor musunuz?

Kont, genç kadına endişeyle baktı. Söyliyeceği sözün fena bir tesir yapmamasını istiyordu.

Vaktile Sant' Anna'nın şaşırdığı gibi:

— Aşk... Seyyale mi?... -dedi.- Bilmiyorum... Bunu ilmî şekilde mütalâa etmiş değilim... Fakat olabilir de ...

Hélène, inandığını belli eden bir tavırla:

— Olabilir değil, öyle ...- dedi. - Vaktile kocam bu nazariyeyi bana söylemişti de kendisile alay etmiştim... İlimle de alay etmiştim... Şimdi ise bunun hakikat olduğuna inanıyorum.

— Seseb? Sizi buna inandıran ne?

— Dora'nın izdivacı.

Sonra, itiraf edilmemiş teessürlerle dolu olan kalbini açamamaktan hasıl olan bir hiddet ve şiddetle, elini Konta uzattı.

İhtiyar adam eğildi. Bu eli, mutaddan daha uzun bir buse ile öptü.

— Bu hâdise ve fikir üzerinde düşünmeği sizin filozof mizacıniza bırakırım... - dedi. - Allaha ısmaladık.

«Prens», uzaklaşırken:

— Bu Amerikalı kadınlar... Şaşılacak mahlûklar... Şaşılacak mahlûklar... - diye mırıldandı.

XXVIII

Matmazel Carroll'un izdivacından evel bir ay müddetle, madam Ronald, dinî derslerine hergün muntazaman devam etmişti. Rahip B. De Rovel'in basit döşenmiş çalışma odası ona gerçi pek yabancı bir muhit geliyordu. Nadir zarafette giyinmiş bir Amerikalı kadının böyle kupkuru döşenmiş bir odada otururak, papastan katolik ilimihali dersi alması bir psikoloğu olduğu kadar bir artisti de alâkadar edebilirdi.

B. Rovel birinci derecede zeki ve malûmatlı bir din adamıydı. Öğreteceği şeylerdeki bütün teferruatı attı. Dinin heyeti umumiyesini hülâsa etti. Bununla genç kadını cezbetmeğe uğraştı. Madam De Karadieu'yü de yetiştiren o olduğu için bir Amerikalı kadın ruhunu tanımıştı.

Hélène daha münevver bir kadın olduğu için rahip onunla daha alâkalandı. Bayan Ronald nihayet kendisine katolik olacağını haber verdi. Ve bunu öyle bir suretle söyledi ki, ihtiyar adam heyecanla sarsıldı:

— Ben katolikliğin çok geri olduğunu sanmıştım! - dedi. - Halbuki biz Amerikalılar için çok ileri olduğunu bile gördüm. Halbuki modern düşünceyi tatmin edecek fennî cihetleri de var, yüksek bir idealizmi de var. Bunu çok kimse anlıyamamış Dininizi Engizisyonların hatırasile itham ediyorlar. Halbuki düşünmüyorlar ki, bir artist heykeltraşın elinde sanat yaratabilecek olan bir çelik kalem, bir vahşinin elinde öldürücü silâh halini alabilir.

Yabancı dindeki bir kadının ağzından bu sözleri işiten B. De Rovel bir müddet derin bir hayretin hazzı içinde kaldı. O, kendi kendine daima, katolik kilisesinin tarihte işlediği kabaca hareketleri temize çıkaracak izahlar düşünmüştü. Birinci prensipi «öldürmiyeceksin!» olan bir dinin mümessilleri böyle cinayetleri nasıl yapmışlardı? Bunu, işte şu yabancı kadın ne iyi formüllendiriyordu.

Bayan Ronald'a şükranla baktı.

— İlk hristiyanlar dini iyi anlamışlar mıydı dersiniz, bayan?

— Hayır. Onlar öldüler. Barbarlar onları öldürdü. Halbuki yaşayabilmek, çalışmak, biribirine yardımda bulunmak lâzımdır. Göreceksiniz, muhterem rahip, katoliklik son istihalesini Amerikada yapacak, tekâmülünü de orada gösterecektir.

(Arkası var)

Atina halkı son ihtiram vazifesini bugün yapıyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Bundan sonra heyecan, hayranlık ve muhabbetle size, bu mukaddes mücadeledeki muhariplere hitap ediyorum: Siz, zaptedilmez ve yorulmaz bir azimle şevk ve heyecanla zaferden zafere, şereften şerefe yürümektesiniz. Her zamandan daha büyük hamle ile.

4 ağustos 936 tarihinin mübdii bulunan büyük adamın çizdiği şerefli yolda yürümeğe devam edeceğinize eminim. Allahın yardımı ile kralımızın ve şeflerimizin de iradesile düşmanın mukavemetini kıracak, muzaffer olacak ve Yunanlılığı ebediyen kuvvetlendirerek büyük millî şefin muazzam düşüncelerine lâyık olduğunuzu göstereceksiniz. Onun gibi vatana karşı mükellef bulunduğunuz büyük vazifeyi yapmak için hiçbir fedakârlıktan çekinmiyeceksiniz.

Şeflerinize itaat ederek ve zafere sarsılmaz iman ile bağlanarak daima ileriye yürüyünüz. Millet de tek bir adam gibi kendisine lâyık evlâtları gibi uyanık bulunacaktır.

İmza
Başvekil Krozis

General Papagosun orduya emri yevmîsi

Atina 30 (A.A.) — Başkumandan general Alexandre Papagos, dün orduya hitaben aşağıdaki emri yevmiyi neşretmiştir:

Kısa bir hastalıktan sonra bu sabah saat 6,20 de vefat eden Yunanistan Başvekili Yan Metaksas'ın ölümünü size pek derin bir teessürle haber veriyorum.

Üç aydan beri ifa etmekte bulunduğunuz ağır vazifeden bir saniye için sıyrılarak, bütün kuvvet ve gayretlerini vatanına ve bilhassa müsellâh kuvvetlerimize tahsis etmiş olan ve bu suretle memleketin müdafaasına ve milletin yükselmesine yardım etmiş bulunan tarihi büyük adamın istirahati ruhu için dua ediniz. Kral ve hükûmeti etrafında aynı demir irade ve kırılmaz gayretlerle deruhte etmiş bulunduğunuz tarihi vazifede devam ediniz. Biricik vazifemiz aziz vatanımızın tamamiyet ve hürriyetini müdafaa etmektir. Yegâne düsturumuz, nihai zafere kadar her şeyi muharebe için tahsis etmek olmalıdır.

İmza:
Başkumandan Alexandre Papagos

Ordu vazifesini yapmağa devam edecek

Atina 30 (A.A.) — General Papagos, Başvekil Korizis'e aşağıdaki telgrafı göndermiştir:

«Millî ordu, millî hükûmet şefinin ölümü için duyduğu teessürü, içinde saklıyarak kralın, sizin ve hükûmetin etrafında fedakârane toplanarak aynı sarsılmaz azimle vatanın müdafaasına devam decektir. Parolamız, müteveffa büyük şefin sarfettiği taihî «hayır» kelimesi olacaktır.»

General Papagos, Metaksasın refikasına ordunun derin taziyetlerini bildiren bir telgrafname göndermiştir.

Metaksas'ın çizdiği siyaset devam edecek

Atina 30 (A.A.) — Yeni Başvekil matbuat mümessillerine beyanatta bulunarak: «Vazifemiz bizim için maddeten ölen, fakat mânen ölmiyen Metaksasın çizdiği siyaseti takip etmektir.» demiş ve sözlerini şöyle bitirmiştir:

«Bilâtefrik bütün Yunan milleti, Metaksasa itimad ederken ona nasıl büyük eserini tatbike imkân vermiş ise bize de ırkımızın bu tarihî mücadelesini iyi bir surette neticelendirmek için itimad ve yardım edeceğine eminiz.»

Londrada teessür

Londra 30 (A.A.) — General Metaksasın ölümü, Londrada derin bir teessürle karşılanmıştır. Mütecaviz İtalyanlara karşı Yunan mukavemetini cesurane idare eden millî şefin nihai zafer gününü göremediğinden dolayı umumî bir teessür izhar edilmektedir. Metaksasın ölümü Yunanistan için büyük bir zıya olmakla beraber Yunan milletinin diktatörlere karşı muzaffer olmak hususundaki azmini değiştirmiyecektir. Mihver devletleri general Metaksasın bu mevsimsiz ölümünden hiçbir fadya elde edmiyecelkerdir. Çünkü memleket sonuna kadar mücadeleye azmetmiştir.

Atina sefirimizin beyanatı

Atina 30 (A.A.) — Atina ajansı tebliğ ediyor:

Türkiyenin Atina büyük elçisi B. Enis Akayen, «La Bourse Egyptienne» gazetesinin muhabirine beyanatta bulunarak Yunanistan'ın tarihinin bu en buhranlı anında maruz kaldığı feci darbenin yalnız dost ve müttefik Türk hükûmeti tarafından değil, fakat aynı zamanda bütün Türk milleti tarafından da kendi millî matemi gibi derin bir surette hissedeceğini söylemiştir.

Şehir tiyatrosu temsilleri

(Baştarafı 3 üncü sahifede)

İstanbulda Şehir tiyatrosundaki temsil üslûbu klâsik değildi. Ne eva ve harekette mübalâga vardı, ne de entonasyonda. Sanatkârlarımız temsil ettikleri karakterleri muvaffakıyetle tebellür ettirdiler. Ancak yüz işmizazlarını Marinelli rolünde Mahmud Moralı mübalâğalandırdı ki, bu da çok yerinde ve çok isabetli bir mübalâga idi. Melûn bir karakteri dışa vururken, eserin durgun, hareketsiz sahnelerini de sıkıntıdan kurtarıyordu. Cahide Sonku, «Aptal»daki Filipovna ile taban tabana zıd masum, saf, dindar bakire kısvesini ruhuna sindirmişti. Bugün belki de mânasız, belki de imkânsız sayılabilecek bir cinayeti ma'zur gördürecek saf bir heyecan, duru bir duygu, civanmert bir iffetin bütün ruh haletlerini seyircilere aşıladı. Neyire Ertuğrul çılgın bir aşkın ıztıraplarını, Şaziye Moral analık şefkati ile evlâda düşkün olmanın heyecan ve endişelerini, Avni Dilligil iradesizliğin tezadlı duygularını, H. Kemal Gürmen namuslu bir ihtiyarın namusuna sürülmek istenen leke karşısındaki hadid, kudurmuş, elim iç duygularını Suavi Tedü, kont Appiani'nin sevgi ve hiddetini beşer tabliliği ile, sahteye kaçmadan dinleyicilere sundular. Emilia Galotti'nin temsil üslûbu mütecanisti ve en büyük muvaffakıyeti de bu idi. Emilia Galottide takdir edilecek şey temsil tarzı; sanatkârlarımızın karakterleri vuzuhla tebarüz ettirmeleri; konuşmalardaki tablilik ve muhtelif iç duyguların ifrata vardırılmayarak meydana vurulmasıdır.

Selâmi İzzet SEDES

«AKŞAM» neşriyatı

ROMANLAR

		Kuruş
Küçük İlânlar	Vâ-Nû	75
Kıvırcık Paşa	Sermet Muhtar	75
Deli	Selâmi İzzet	30
Yalı Çapkını	Burhan Cahit	30
Bu perdenin arkasında	Z. I.	40
Düğün gecesi	Burhan Cahit	100
Sumer Kızı	İskender Fahreddin	125
Asyadan bir güneş doğuyor	İskender Fahreddin	80
Pembe maşlahlı Hanım	Sermet Muhtar	70
Bir kadın geçti	Selâmi İzzet	20
Devler kaldırımı	Halit Fahri	75
Aşk fırtması	Muazzez Tahsin	50

Tevzi yeri: AKŞAM matbaası

«AKŞAM» karilerine mahsus yüzde 20 tenzilât kuponu

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği: 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565 Yazı işleri: 20765 — İdare 20681 Müdür: 20497

Muharrem 3 — Kasım 85

	İm.	Gü.	Öğ.	İkl.	Ak.	Yat.
S.						
E.	12,08	1,50	7,04	9,44	12,00	1,34
Va.	6,31	8,13	13,27	16,06	18,23	19,56

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Günlük Borsa

ESHAM ve TAHVİLÂT - KAMBİYO ve NUKUD FİATLERİ
30 İkincikânun 1941

DEVLET BORÇLARI

	L. K.
% 7,50 933 Türk borcu I. II. III.	19.95
» » 1938 ikramiyeli	19.80
» » 1933 İkramiyeli Ergani A. B. C.	19.94
» 7 1934 Sivas-Erzurum 1	19.43
» » 1934 Sivas-Erzurum 2-7	19.53
» 2 1932 Hazine bonoları	60.50
» » 1934 » »	15.50
» » 1935 » »	29.50
» 1938 » »	52.62
A. Demiryolu tahvili I-II	42.—
» » III	41.30
A. Demiryolu mümessil senet	40.—
Haydarpaşa limanı	44.—
H. limanı mümessil senedi	42.—

HİSSE SENETLERİ

T. C. Merkez bankası	110.50
T. İş bankası nama muharrer	9.95
T. İş bankası (hamile ait)	10.20
T. İş bankası mümessil his.	103.—
A. Demiryolları şirketi (% 60)	22.65
A. Demiryolları şirketi (% 100.	37.75
Eskişehir çimento şirketi	7.70
Şirketi Hayriye	26.—
Şirketi Hayriye temettü	21.—

ECNEBİ TAHVİLLERİ

Kredi Fonsiye 1903	112.—
» » 1911	106.50
» » Amorti	59.—
» » Kupon	1.30

NUKUT

Türk altını	23.50
Külçe altın bir gramı	2.77
Osmanlı bankası (banknot)	2.35

KAMBİYO

	Türk lirası
Londra üzerine 1 sterlin	5.24
Nevyork üzerine 100 dolar	132.20
Paris üzerine 100 frank	
Milâno üzerine 100 liret	
Cenevre üzerine 100 frank	31.14
Atina üzerine 100 drahmi	0.9975
Sofya üzerine 100 leva	1.6225
Madrid üzerine 100 pezeta	12.9375
Budapeşte üzerine 100 pengö	
Bükreş üzerine 100 ley	
Belgrad üzerine 100 dinar	3.175
Yokohama üzerine 100 yen	31.1375
Stokholm üzerine 100 kuron	31.0050

ANKARA RADYOSU

31 ikincikânun cuma öğle ve akşam

12,30 Program, memleket saat ayarı, 12,33 Şarkılar, 12,50 Ajans haberleri, 13,05 Halk türküleri, 13,20 Karışık program, 18,03 «Swing» kuartett, 18,30 Fasıl heyeti, 19 Seçilmiş şarkılar, 19,30 Ajans haberleri, 19,45 Yeni şarkı ve türküler, 20,15 Radyo gazetesi, 20,45 Temsil, 21,30 Konuşma (iktisat saati), 21,45 Salon orkestrası, 22,30 Ajans ve borsa haberleri, 22,45 Salon orkestrası, 23 Müzik (Cazband (Pl.),

1 Şubat cumartesi

8 Program, 8,03 Ajans haberleri, 8,18 Hafif parçalar (Pl.), 8,45 Ev kadını - Yemek listesi.

YENİ NEŞRİYAT

Namık Kemal

Doğumunun yüzüncü yıldönümü dolayısile büyük Türk şairi Namık Kemal hakkında güzide edib Necip Fazıl Kısakürek tarafından hazırlanan eser intişar etmiştir. Türk Dil Kurumu neşriyatından olan bu kıymetli eser büyük şairin «şahsı, eseri ve tesiri» etrafında yapılmış en esaslı etüdü teşkil etmektedir. Kitapta Namık Kemalin şahsı bahsinde şairin soyu, çocukluğu ve ilk gençlik çağı, siyasi ve edebi şahsiyeti ve son günleri tedkik edilmektedir.

Kitabın Namık Kemalin eserinden bahseden kısmı şair Namık Kemal, gazeteci Namık Kemal, tiyatro muharriri, romancı, tarihçi Namık Kemal bölümlerini, son kısım da siyasi, içtimai, edebi tesirlerini ihtiva etmektedir. Ayrıca kitaba Namık Kemal hakkında B. İbrahim Necmi Dilmen tarafından kıymetli notlar ilâve edilmiştir. Bu mühim eserin fiatı iki liradır.

ÇAMLICA Klübünün

Mutad senelik kongresi 1/2/941 cumartesi saat dörtte yapılacağından âzaların teşrifleri rica olunur.

İdare Heyeti

İstanbul C. Müddeiumumiliğinden :

938/308

İpekli kumaş standardı nizamnamesine muhalif hareketten suçlu Taksimde Cümhuriyet apartımanında 10 No. da oturur ve Çiçekpazarında Findıklıyan Han 5 No. da İpekli Jarse ve yünlü kumaş fabrikası sahibi 48 yaşlarında İlya oğlu Rafeal hakkında yapılan açık duruşma sonunda:

Suçlunun ipekli kumaş standardı nizamnamesine muhalif hareket ettiği usulen subut derecesinde görülmekle hareketine mumaz ipekli kumaş standardı nizamnamesinin 14 üncü maddesi delâletile 1705 No. lı kanunun 6 ncı maddesinin ilk fıkrası hükmünce ve suçlunun fiilinin derecesine göre takdiren 10 lira ağır para cezası mahkûmiyetine 3 üncü fıkrası mucibince işbu hüküm hülâsasının masrafı suçludan alınmak şartile mahalli gazetelerden olan Tan ve Akşam gazetelerile neşir ve ilânına ve suçlu tacir bulunmasına göre ayrıca ticaret odasında mevcud listeye de isminin derecedilmesine ve harç tarifesi kanunun 50 ve 52 inci maddeleri hükmüne tevfikan 100 kuruş duruşma harcının suçludan alınmasına temyiz yolu açık olmak üzere 16/4/940 tarihinde talep veçhile verilen karar suçlu vekilinin yüzüne karşı müddeiumumi huzurile açıkca anlatıldı. (678)

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden :

Rumeli feneri yakınında tesis edilmiş olan radyofarın yeniden getirilmiş olan cihazlarının montajı işi bitirilerek usulen fenni tecrübesi yapıldıktan sonra tamam olduğu anlaşılmakla 1/2/941 tarihinden itibaren faaliyete başlıyacağı ilân olunur. (674)

ODEON

Yeni çıkan Plâklar

Millî Anadolu Şarkıları - Düğün Havaları

Derleyen : SADİ YAVER ATAMAN

Okuyanlar: VASFİYE, SULHİYE, ZÜBİDE

270417 No. ZÜRİYEMİN GÜĞÜMLERİ KALAYLI KÂBENİN DALLARI

270418 No. SARI KIZIN AYAĞINDA YEMENİ BEN YARİME KALE ALTINDA KAVUŞDUM

Kızılay Cemiyeti Umumî Merkezinden:

Açık eksiltme ile nümune ve şartnamesine göre

12, 000 Adet Yün Kazak

sipariş verileceğinden İmâle talip olanların nümuneyi görmek üzere İstanbulda Mimar Vedat Caddesinde «Kızılay» hanında Kızılay deposu direktörlüğüne müracaatları ve ihale günü olan 3/2/941 pazartesi günü saat onda bu direktörlük dairesinde hazır bulunmaları ilân olunur.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Şartname ve nümunesi mucibince 170 ton siklop çemberi pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 20/2/941 perşembe günü saat 14 de İstanbulda Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartname ve nümune sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için teyin olunan gün ve saatte teklif edecekleri fiat üzerinden % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (657)

Ezine Belediye Reisliğinden :

Miktarı	Muhammen bedeli Lira	Kr.	Muvakkat teminatı Lira	Kr.	Cinsi
1 Adet	500	00	37	50	«DEUTSCHE VERKE» marka 24 beygir kuvvetinde, yarım dizel mazotla müteharrik, hareketi iptidaiyesi hava tüpü ile mücehhez dik motör.
1 Adet	200	00	15	00	«ASTER» marka 8 beygir kuvvetinde, komple dinamo, benzin yakan, çift silindirli motör.
1 Adet	300	00	22	50	«SELIGSONNENTHAL» marka, buhar makinesi kazanı «muayenesi yapılmış ve sağlam raporu vardır»
1 Adet	1000	00	75	00	«PÖGE» marka mütenavip cereyanlı dinamo. 50 KVA, 400 volt, 72.5 amper, tip DG 50/1000
900 Kilo	1	10 kilosu	74	25	Çıplak yeni bakır tel 10 mm. lik
169 Metre kadar	2	25 metresi			3×33+16 mm 2 maktaında NKBA kablo
	3	25	»		3×50+25 mm maktaında NKBA kablo
	1	50	»		3×16+10 mm maktaında NKBA kablo
	1	50	»		2×16 mm maktaında NKBA kablo
	1	50	»		4×10 mm maktaında NKBA kablo

Yukarda cins ve miktarlarile muhammen bedelleri yazılı malzemeler, açık arttırma usulile «20» gün müddetle ayrı ayrı satılığa çıkarılmıştır. Verilen bedele haddi lâyık görülürse ihlesi 15/2/941 cumartesi günü saat 10 da yapılacaktır. İsteklilerin mezkûr gün ve saatte teminatlarile birlikte Belediye encümenine müracaatları ilân olunur. «Bu malzemeler Ezinece teslim edilecek ve bunlara aid bilcümle vergi, resim ve masraflar alıcıya aid olacaktır. (661)

Maliye Vekâletinden :

Dantelsiz bir kuruşlukların tedavülden kaldırılması hakkında ilân

Dantelsiz bir kuruşlukların yerine Dantelli bir kuruşluklar darp ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan dantelsiz bir kuruşlukların 31/Mart/941 tarihinden sonra tedavülden kaldırılması kararlaştırılmıştır.

Dantelsiz bir kuruşluklar 1 nisan 941 tarihinden itibaren artık tedavül etmiyecek ve bu tarihten itibaren ancak bir sene müddetle yalnız mal sandıklarile Cumhuriyet Merkez bankası şubelerince ve Cumhuriyet merkez bankası şubesi bulunmayan yerlerde Ziraat bankası şubelerince kabul edilebilecektir.

Elinde dantelsiz bir kuruşluk bulunanların bunları mal sandıklarile Cümhuriyet merkez ve Ziraat bankaları şubelerine tebdil ettirmeleri ilân olunur. (9035 - 12523)

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cümhuriyeti ile münakit mukavelenamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir. (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmî Gazete).

Sermayesi: 10.000.000 İngiliz Lirası
İhtiyat akçesi: 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde
PARİS, MARSİLYA ve NİS'de
LONDRA ve MANÇESTERDE
MISIR. KIBRIS, YUNANİSTAN. İRAN, İRAK, FİLİSTİN ve MAVERAYI ERDÜN'de
Merkez ve Şubeleri
Yugoslavya, Rumanya, Yunanistan, Suriye, Lübnan Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır.

Her nevi Banka Muameleleri yapar
Hesabı carî ve mevduat hesapları küşadı.
Ticarî krediler ve vesaikli krediler küşadı.
Türkiye ve Ecnebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu.
Borsa emirleri.
Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.
Senedat tahsilâtı ve saire.

En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık Kasalar Servisi vardır.

Piyasanın en müsait şartlarile (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.

CAFERFAHRİ nin eserlerinden

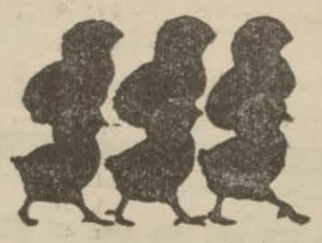

Kuruş

YENİ HARFLERLE

Savaş ve Polis köpeği	50
Tavuk hastalıkları	25
Tavukları çok yumurtlatmak için ne yedirmeli?	25
Ne zaman civciv çıkarmalı?	5
Tavukçulukta muvaffakıyetin sırrı?	25
Tavukçuluktan nasıl para kazanılır?	25
Nasıl tavukçuluk yapılmalıdır?	25

ESKİ HARFLERLE

Mufassal yeni tavukçuluk	100
Keçi beslemek usulü	25
Av ve salon köpekleri	25

Satış yeri: İKBAL Kitabevi

Selânik Bankası

Tesis tarihi : 1888

İdare merkezi :
İstanbul (Galata)

Türkiye şubeleri :
İstanbul, (Galata. Yenicami) MERSİN ADANA Bürosu
Yunanistan şubeleri :
SELÂNİK, ATİNA

Her türlü Banka muamelâtı

Kiralık kasalar.

Dr. A. Asım Onur

Ortaköy Şifa Yurdu

Şehir gürültüsünden uzak bir yerde büyük bir parkın içinde ve çamların ortasında fevkalâde güzel manzaralı çok temiz ve iyi bakımlı, kadın, erkek her türlü hastalara açık hususî hastane. Sinirlerini ve yorgunluğunu dinlendirmek ve nekahat devrini geçirmek istiyenlere mahsus yegâne müessese.

Telefon: 42221

Doyçe Orıent Bank

Dresdner Bank Şubesi

Merkezi: Berlin

Türkiyede Şubeleri :
İstanbul (Galata)
Deposu: Tütün Gümrük
İzmir

Her türlü banka muamelâtı

İstediğiniz gibi BİR OTOMOBİL almak veya satmak için

"AKŞAM" ın KÜÇÜK İLÂN larından istifade ediniz!

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve (idrar vasıtasile gebeliğin ilk günlerinde katî teşhisi) yapılır. Beyoğlu: Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı. Tel: 40534

SÜMER BANK YERLİ MALLAR PAZARLARI

MÜESSESESI MÜDÜRİYETINDEN:

1 Şubat 1941 tarihinde faaliyete geçecek olan Yeni mağazalarımızdan:

NAZİLLİ Mağazasına: AYDIN - DENİZLİ - MUĞLA - ISPARTA - BURDUR

EREĞLİ Mağazasına: KONYA - NİĞDE

KAYSERİ Mağazasına: KAYSERİ - SIVAS - KIRŞEHİR - YOZGAD

Vilâyetleri Tüccarlarının sıra numarası almak üzere şimdiden müracaatları ilân olunur.

DECCA ÇANTA RADYOLARI GELMİŞTİR

Bu radyo her türlü elektrik cereyanına tetabuk eder

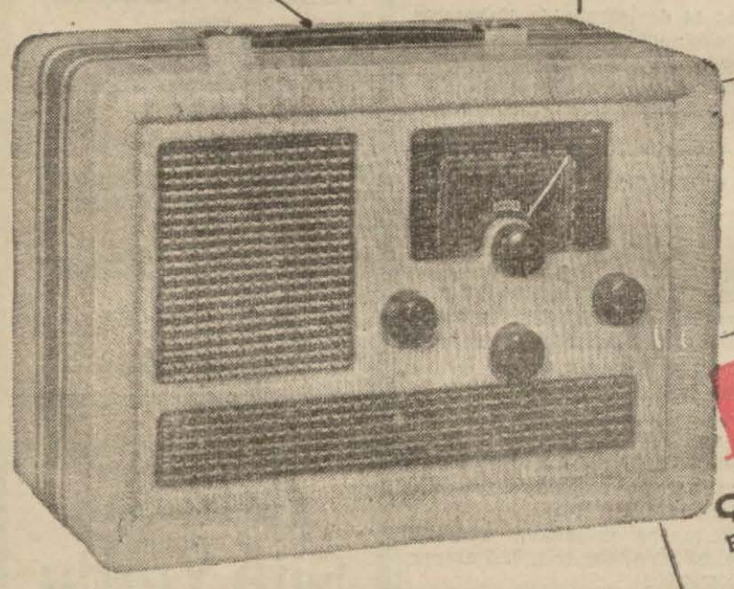

Mütemadi, Mütenavip cereyanlar ile çalıştığı gibi çantası içinde bulunan yalnız bir batarya ile işler. Kısa, orta ve uzun dalgaları mükemmelen alan 5 lâmbalı rekabetsiz yegâne portatif modelidir.

DECCA ÇANTA RADYOSU Bataryalı ve her türlü elektrik cereyanile işler

Her vesilede en iyi arkadaştır

BURLA BİRADERLER
İstanbul — Ankara — İzmir

BULMACAMIZ

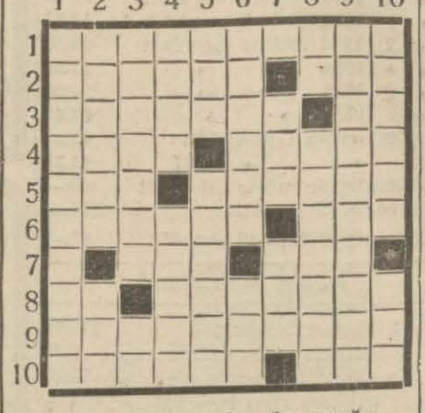

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Durgun.
2 — Gizli değil - Beraber.
3 — Lisanen nakil - Tersi vidanın başıdır.
4 — En az - Kayık.
5 — İstifrağ - Gümüş işlemeli.
6 — Başına «K» gelirse bir sebzedir - Engel.
7 — Şefak - Sırça.
8 — Nota - Rakiblik.
9 — Düğmeyi deliğine geçirmeli.
10 — Fazlalar - Tersi kehledir.

Geçen bulmacamızın halli
Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Tenbellik, 2 — Esirge, 3 — Nizamiye, 4 — Bra, Emaret, 5 — Egmek, Liza, 6 — Leim, Tokat, 7 — Yalovalı, 8 — İçerikaçan, 9 — Ezalara, 10 — Iltatmac.

İstanbul Levazım âmirliği satın alma komisyonu ilânları

150 ton saman alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 4/2/941 salı günü saat 15,30 da Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 6750 lira ilk teminatı 506 lira 25 kuruştur. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (851) - 663)

***

Adet
5000 1000 gramlık şişe
5000 500 » »
5000 250 » »

Yukarıda mikdarı yazılı şişelerin pazarlıkla eksiltmesi 5/2/941 çarşamba günü saat 15 de Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 6487 lira 50 kuruş ilk teminatı 486 lira 56 kuruştur. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (354 - 664)

***

15 ton kunduralık kösele 7500 kilo vaketa alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 6/2/941 perşembe günü saat 14 te Tophanede İst. Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Köselenin katî teminatı yerli olursa 7200 Avrupa olursa 7525 lira vaketenin katî teminatı 2825 liradır. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (850 - 662)

***

45 ton kunduralık kösele ve 22 buçuk ton vakete alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 6/2/941 perşembe günü saat 14,30 da Tophanede İst. Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Köselenin ilk teminatı yerli olursa 8450 lira Avrupa olursa 8787 lira 50 kuruş. Vaketenin ilk teminatı 5075 liradır. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (853 - 665)

***

Bir aded çelik dosya dolabı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 3/2/941 pazartesi günü saat 15,30 da Tophanede Levazım Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Remington marka dolabın tahmin bedeli 280 lira teminatı 42 liradır. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (836) (584)

***

241,200 adet limon alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 4/2/941 salı günü saat 15 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 6633 lira ilk teminatı 497 lira 47 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (842) (624)

***

Beher kilosuna 70 kuruş tahmin edilen 40 ton zeytinyağı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 4/2/941 salı günü saat 14.30 da Tophanede İst. Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 2100 liradır. Şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (843 - 625)

***

Küçükçekmece istasyonundan bir kilometre kadar mesafedeki anbara 2000 ton yem ve erzak naklettirilecektir. Pazarlıkla eksiltmesi 1/2/941 cumartesi günü saat 11 de Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 800 lira katî teminatı 120 liradır. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (848) (642)

Avrupanın en güzel aşılı güllerini Kerami GÜL bahçesinden tedarik edebilirsiniz.

SIYAH GÜL de dahil

Büyük Gül Koleksiyonu.
Liste isteyiniz
Taşraya sipariş kabul olunur.
Kerami Parıldar
Uncular cad. İmam sok. No. 28
ÜSKÜDAR

BAYANLAR, ÇARPINTI ve SİNİR BUHRANI ÇEKENLER

NEVROL CEMAL

den 20 damla alınca sinirleri yatışır, derhal ferahlarlar. Evinizde bulundurunuz.

Her noktai nazardan itiraz kabul etmez bir mükemmeliyette

12 ilâ 2000 metro - 5 ve 7 lâmbalı
1941 modeli yeni

LORENZ - TEFAG

RADYOLARINI YALNIZ
RADYO TEKNİK
Müessesesinde bulacaksınız.

RADYO TEKNİK

P. PERRİN ve V. KORNFİLT
MÜHENDİS

Satış mağazası ve her nevi radyo tamiri ve tebeddülâtına mahsus son sistem âletlerle mücehhez yegâne atelye:
Beyoğlu, İstiklâl caddesi No. 285, Kurtuluş han (Geçidinde) (Aznavur Pasajı karşısında). Telefon: 41264

Satılan ve tamir edilen bilcümle radyolar için
Bir sene garanti verilir

LORENZ TEFAG
Türkiye için umumî acentaları:
SADETTİN SÖNMEZ - Mihal LOGOTETİS
Sirkeci, Horasanciyan han No. 7/25

MAKSİM

Alaturka Kısmında - Her Akşam

SAFİYE ve 20 Arkadaşı (Yeni Şarkılar)

HAVAYDA BİR GECE

Büyük muvaffakiyet kazanan 35 kişilik Fevkalâde Revünün son haftalarından istifade ediniz.

1941 İKRAMİYELERİ

T. İŞ BANKASI
1941 Küçük
Tasarruf Hesapları
Ikramiye Plânı

1 adet	2000	Liralık	= 2000.—	Lira
3 „	1000	„	= 3000.—	„
2 „	750	„	= 1500.—	„
4 „	500	„	= 2000.—	„
8 „	250	„	= 2000.—	„
35 „	100	„	= 3500.—	„
80 „	50	„	= 4000.—	„
300 „	20	„	= 6000.—	„

Keşideleri: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihinde yapılır.

Uzun kış gecelerinde hoş vakit geçirmek için meşhur

ARSEN LÜPEN

Büyük ve heyecanlı roman serisini okuyunuz!

Bu seri 6 büyük ve resimli ciltten ibaret. Beher cildin fiati 80 kuruş.

6 Cildlik takımı birden alanlar için fiati: 4 liradır

Tevzi yeri: AKŞAM matbaası tel: 20681

Yüzde yirmi iskonto kuponu
Bu kuponu kesip «AKŞAM Matbaası Kitap servisine» getirir veya gönderirseniz fiat üzerinden size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

Banka Komerçiyale İtalyana

Sermayesi ve ihtiyat akçesi: 847.596.198.95 İtalyan liretidir.
Merkezi idare: MİLANO
İtalyanın başlıca şehirlerinde ŞUBELERİ
İngiltere, İsviçre, Avusturya, Macaristan, Yugoslavya, Romanya, Bulgaristan, Mısır, Amerika Cemahiri müttehidesi, Brezilya, Şili, Uruguay, Arjantin, Peru Ekvatör ve Kolumbiyada Afilyasyonlar
İSTANBUL ŞUBE MERKEZİ
Galata Voyvoda caddesi Karaköy palas (Tel. 44841 2/3/4/5)
Şehir dahilindeki acenteler:
İstanbulda: Alalemciyan hanında Telef. 22900 /3/11/12/15 Beyoğlunda: İstiklâl caddesi Tel. 41046
İZMİRDE ŞUBE

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden:
Malûl ihtiyat asteğmen (331-187) M. Muzafferin şubeye müracaatı.

Çocuk anaları — Babaları!
«Yavruma ne hediye vereceğim.» diye artık düşünmeyiniz. İşte emniyetle seçebileceğiniz güzel hediyeler

Çocuklara Coğrafya kıraatleri
Yazan: Faik Sabri Duran
50 kuruş

Tarih öğreniyorum
Yazan: Ahmed Refik 30 Kr.
Tevzi yeri: AKŞAM matbaası Tel. 20681

Yüzde 20 tenzilât kuponu
Bu kuponu kesip sipariş mektubunuzla gönderirseniz kitap fiatlerinden yüzde 20 tenzilâta hak kazanırsınız. Sipariş bedelini o suretle hesap ederek gönderiniz!

Doktor
Bahaddin Lûtfi Varnalı
OPERATÖR ÜROLOG
Böbrek, mesane, idrar ve tenasül yalları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu, İş Bankası karşısında, Emir Nevruz sokağı, Panaiya aprt. No. 2.
Tel. 42203

Prof. Dr.
Kemal Cenap
Doğu Palas 2. Lamartin Cad. 5
Taksim. Telefon: 43963

Doktor
Tevfik Akif Ayışık
Dahili Hastalıklar Mütehassısı
Beyoğlu Parmakkapı İmam sokak numara 28 pazardan maada saat 14- 18 e kadar.
Gece müracaatları da kabul edilir. Telefon: 43905.

Lokman Hekim
(Dr. HAFIZ CEMAL)
Dahiliye mütehassısı
Divanyolu 104
Muayene saatleri Pazar hariç her gü. 2,5 — 5 Tel: 22398